

دانیال نبیؑ کتاب

دانیال نبیئے کتاب

© 2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

گۆن بائیئلے رجانک کنوکین ٹیمے کمکا

[Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

ہدایان ہجّ پرواۃ ندرایت و جنینانی واہگئے پرواھا ہم نکنت۔ پہ اے دگہ ہدایان ہم پرواۃ ندرایت، چنا کہ آ، وتا چہ اے سچھینان بُرتر کنت۔³⁸ ایشانی بدلا کلاتانی ہدایا اِزْت دنت، انچین ہدایا کہ آئیے پت و پیرکان ہجر نرانتگ۔ آ، ایشا گون تلاء، نُگرہ و گرانہاین سنگ و کیمتین چیران شرب دنت۔³⁹ ڈرامدین ہدایے کُمکا مھر و مھکمین کلاتانی سرا اُرش کنت۔ ہما کہ آئیہا مننت، آیان مزین شرب دنت و بازین مردمیے سرا ہکمرانش جوڑ کنت و زمینا آسانی نیاما پہ ٹیکی بہر کنت۔

⁴⁰ ”پدا ہلاسیئے وھدا، جنویے بادشاہ آئیے سرا اُرش کنت و شمالے بادشاہ جنویے بادشاہے سرا توپانئیے ڈٹولا گون آزابہ،* اَسپتاج و بازین لانچینا مان رچیت۔ بازین مُلکئیے سرا اُرش کنت و چہ اوڈا چو توپانیا گوزیت۔⁴¹ آ، زباین مُلکئے سرا ہم اُرش کنت و بازین مُلکے پرّوش وارت بلہ اِدوم، بواب و اَمونے مسترین مردم چہ آئیے دستا رکت۔⁴² پدا آ وتی دستا پہ اے دگہ مُلکانی گرگا دُراج کنت و مسر ہم نرکیت۔⁴³ مسرے سھر و نُگرھے ہزانگ و سچھین گرانہاین چیران وتی دستے چیرا کاریت۔ لیبایی و کوشی* آئیے پادانی چیرا بنت۔⁴⁴ بلہ چہ روڈراتک و شمالا آیوکیں ہال، آئیہا تُرسیننت، سک ہژم گپیت و پہ بازینئیے بریاد و گار کنگا دز کیت۔⁴⁵ آ وتی بادشاہی تموان* دریایانی درنیاما، زباین پاکین کوھے لَمبا جنت و اے پشما وتی گڈی آسرا سر بیت و کس پہ آئیے کُمکا نیثیت۔

ہلاسیئے وھد

12 ”آ وھدا میکایل، ہما مزین شہزادگ کہ تھی مردمانی نگھپانیا کنت، جاۃ جنت۔ انچین پریشانیے وھدے بیت کہ کومانی بنگیجا بگر تان آ زمانگا ہجر نبوتگ۔ بلہ آ وھدا تھی ہما سچھین مردم کہ آسانی نام کتابا نبشتہ انت، رکتینگ بنت و² بازینے کہ زمینے ہاکانی تھا واب انت، جاۃ جنت، لھتین پہ ابدمانین زندا و لھتین پہ پشلی و ابدمانین کشرییا۔³ ہما کہ دانا انت، چو آسمانے کُھے* زُناییا ڈریشنت و ہما کہ بازینیا پھریزکاریے نیمگا کارنت، ابد تان ابد چو استاران زُننا بنت۔⁴ ”بلہ تتو، او دانیال، اے ہیران رازے بدار و کتابا تان ہلاسیئے وھدے آیکا مھر بجن۔ بازینے ادا و اوڈا رتوت و زانگ چہ گیشا گیشتر بیت۔“⁵ پدا من دانیالا چارت و دیست کہ دگہ دو کس انت، یکے کورے اے دستا اوشتاتگ و دومی کورے آ دستا۔⁶ یکیا گون ہمے لیلمپوشین مردا کہ کورے آپے سربرا ات، گوشت: ”اے اجبتین کار چینچک وھدا سرجم بنت؟“⁷ گوا من ہما لیلمپوشین مردے تتوار ایشکت کہ کورے آپے سربرا ات۔ آئیہا وتی راستین و چین دست آسمانے نیمگا چست کرتنت و ہمایے سؤکندی وارت کہ تان ابد زندگ انت۔ گوشتی: ”وھدیا، وھدان و نیم وھدا* و زند سرجم بیت، ہما وھدا کہ ہدائے پاکین مردمانی زور و واک پُرشیت۔ نون اے سچھین چیر پورہ و سرجم بنت۔“

⁸ من ایشکت بلہ سرید نوتان، گوا گوشتن: ”او منی واجہ! اے سچھین چیرانی آسر چے بیت؟“⁹ آئیہا پَسو دات: ”وتی راھا برئو، دانیال! چنا کہ اے ہبر تان ہلاسیئے وھدا راز انت و مھر جنگ بوتگ انت۔“¹⁰ بازینے وتا ساپ و بیولنگ* کنت و پلگارگ بیت، بلہ آ کہ بدکار انت وتی بدکاریا دینا برنت۔ ہجّ بدکار سرید نبیت بلہ دانا سرید بنت۔¹¹ چہ ہما وھدا کہ ہر روچینگ کُربانینگ بند کنگ و پلپیت و بیران کنوکیں بڑناک‘ مِک کنگ بیت، یک ہزار و دو سد و نوڈ روچ بیت۔¹² بہتاور ہما انت کہ ودار کنت و تان یک ہزار و سٹے سد و سی و پنچ روچا زسیت۔¹³ بلہ تتو وتی راھا برئو تان ہلاسیئے وھد بیثیت۔ تتو آرام کنتے و پدا، ہلاسیئے وھدا پہ وتی آسر و آکیتا جاۃ جنتے۔“

دانیال نبیئے کتاب

دانیال نبیئے کتابے پجار

دانیال نبیئے کتاب دو زبانا، ایرانی و آرامیا نبشتہ کنگ بوتگ۔ دانیال نبی، اسرائیلی ورنے ات۔ سال 605 پیشمیلادا، بابلیے بادشاہ نیوکڈیزرا اسرائیلیے سرا اُرش کرت۔ بازین دگہ مردمیے ہماہیا دانیال ہم آوار جنگ و بابلا برگ بوت۔ چہ آ وھدا و رند دانیالا وتی سچھین امر بابل و پارسے بادشاہانی دربارا گوازنت۔ دانیالا، بابلی بادشاہ نیوکڈیزر و بلشازرے دتور ہم دیستگ و ماد بادشاہ داریوش و پارس بادشاہ کورٹے زمانگ ہم دیستگ۔ اے سَرگوست و اِہام کہ دانیالے کتابا مان انت، 605 تان 536 پیشمیلادا بوتگ انت و پیش دارنت کہ اے کتاب ششمی کَرن پیشمیلادا نبشتہ کنگ بوتگ۔

دانیالے کتابے ہپشمی تان دوازڈھمی ڈر، یونانی و رومی مزن واکانی جاہ جنگے گپا کنت۔ بازین دگہ انچین چست و اِیرئیے گپا ہم یک و یکا کنت کہ چہ دانیالے پیگمیریے دتورا باز رندترا بوتگ انت۔ پاکین کتابے ننووک ہٹیل کنت کہ ہدا دیمے کاران زنانت و زاھر کرتش نکنت۔ پمیشکا گوشتنت کہ اے کتاب باز رندترا نیسیگ بوتگ۔ بلہ پہ باورمندان اے گپ تچک انت کہ ہدا دیمے کاران زانت و زاھر کرتش کنت۔

کتابے اتولی، سٹیمی و ششمی ڈر ہمے گپے سرا انت کہ دانیال و آئیے سنگت انچین جاگھیا وتا پاک و پلگار دارنت کہ سچھین نیمگان بُپرسی انت۔ کز و گورے مردمانی چم ہم سک انت کہ دانیال و آئیے سنگت زدین کارے بکننت و گرگ بنت۔ ہدا دو رندا آیان چہ مرکا رکتیت۔ دانیالا بابلی و پارس بادشاہانی گورا مزین اُکدہ گون بوتگ و انگت بُپرستانی نیاما وتی ہدائے سرا وتی باوری مھر داشتگ۔

کتابے دومی و چارمی ڈرا، دانیال دو وابے مانایا گوشتت کہ بادشاہ نیوکڈیزرا دیستگ انت۔ کتابے پنچمی ڈرا، اناگت دستے زاھر بیت و شاھی دیوانجھٹے دیوالے سرا انچین چیرے نبشتہ کنت کہ کسے وانت نکنت۔ دانیال، اے نبشتہا ہم وانیت و مانا کنت۔ کتابے ہپشمی تان دوازڈھمی ڈر ہما اِہامانی گپا کنت کہ دانیال نبیا دیستگ انت و آیوکیں وھدے بارئو انت۔ چہ اے کاران بازینے سرجم بوتگ: دانیال، پارس بادشاہیے کپگے پیشگویا کنت، سکندرے آیک و پدا آئیے کپگے ہیرا کنت، سکندرے بادشاہیے بھر و بانگ بٹیکے گپا کنت، شمال بزان سورہے و جنوب بزان مسرے بادشاہانی ہیرا کنت، پہ زباین مُلک، اسرائیلا اے بادشاہانی نیامے ہما جنگانی ہیرا ہم کنت کہ زندا بنت۔

دانیال، ہما وادہ داتگین مسیہے آیکے پیشگویا ہم کنت، ایسا مسیہے۔ ایسائے جندا ہم کہ وتی تالم و درسائی تھا ہلاسیئے وھدے بارئو ہبر کرتگ، دانیالے پیشگویانی مسالی داتگ۔ ایشیے مانا ایش انت کہ دانیالے لھتین پیشگوی دنیائے ہلاسیئے وھدے بارئو انت و انگت سرجم نبوتگ انت۔

ما دانیال نبیئے کتابے تھا گندین کہ جھانے چست و اِیر انسانے دستا نہ انت، ہدائے دستا انت و ہدا اے سچھین چیران دیم پہ ہما منزلہ بران انت کہ آئیے وتی واہگ انت و گڈسرا، ہدا وتی بادشاہیا برجم کنت۔ اے دنیایا، ہدائے باورمند مُدام چو ڈرامدا انت بلہ انگت وتی باورے سرا مھر اوشتات کنت و انچین زندے گوازنت کنت کہ ہدا چہ آیان رزا و وشنوڈ ببیت۔

40:11 آزابہ، بزان مزین مُسبدارانی ہما گاڑی کہ اسی کشت۔ 43:11 کوش: آ زمانگے کوش مرچینگین سودان انت۔ 45:11 تسمو، بزان گدان، ہیمہ۔ 3:12 کُہ، بزان بُزین گمبہیمین گردی۔ 7:12 پاکین کتابے بازین زانتکاریے گمانا ایشیے مانا سٹے و نیم سال انت۔ 10:12 بیولنگ، بزان ساپ و سلّہ، پلگار۔

دانیال و سنگتانی گچین بیگ

1 یہودائے بادشاہ پہویاکیمیے دثورے سیمی سالا، بابلے بادشاہ نیوکدیزر آنک و اورشلمیہ آنکر کرت*۔² چہ ہداوندے زریا یہودائے بادشاہ، پہویاکیمی پرؤش دات۔ بادشاہے جند و ہدائے لوگئے لہتین ذربی گون وت بابلے سردگارا*، وتی ہدائے لوگا آورت و ذربی وتی ہدائے لوگئے ہرانگا ایر کرتنت۔

³ پدا بادشاہا وتی دربارے کارمستیر* آشیناز حکم دات کہ چہ اسرائیلی چُگان لہتین انچین بیار کہ چہ بادشاہی نسل و شرمندین ہاندانان ببت،⁴ آنچین ورنا کہ ہچ پیمین بذنی اثیش مان مبیبت و رنگا ڈٹولدار ببت، ہر ڈٹولین حکمتا بلد بیگئے لاکہ، زانتکار و زوت پھم ببت و بادشاہے بارگاہا اؤشتگا پکرزنت۔ پدا اے ورنایان بابلے آزمایی زبان و لیزانکا* یوانین۔⁵ بادشاہا ایشانی ہر روجیگین وراک و شراب* چہ وتی جندے وراک و شرابا گچین کرت و ہکمی دات کہ تان سئے سالا ایشان شر بوانینبت و زانتکار کنبت و پدا منی ہزمتا بؤشتارینبت۔⁶ ایشانی نیاما چہ یھودایا آورتگین دانیال، ہنایا، میشایل و آزیبا ہئوار آنت۔⁷ دربارے کارمستیرا آیانا نوکین نام پر کرت۔ دانیالے نامی پلشازر، ہنایائے شدرک، میشایلے میشک و آزیبائے ابدنگو کرت۔

⁸ دانیالا ارادہ کرت کہ من وتا گون شاہی وراک و شرابان پلیت نکنان۔ گزا آییا گون دربارے کارمسترا دیندی کرت کہ اگن تئو ززا دئیے، من اے وراکان نؤران و وتا پلیت نکنان۔⁹ نون ہدایا کارمستریے دلا پہ دانیالا مہر و ہمدردی پیدا کرت،¹⁰ بلہ کارمسترا انگت گون دانیالا گوشت: ”منا چہ وتی واجہین بادشاہا تُرسیت۔ آییا وت پہ شما وراک و شرابا گچین کرتگ۔ اگن آ بگندیت کہ شما چہ وتی اے دگہ ہمسروکین ورنایان نؤرتیر ایت، گزا؟ اے پیمما، شما بادشاہے دستا منی سرا بُرائینبت۔“¹¹ کارمستیر ایشپنازا پہ دانیال، ہنایا، میشایل و آزیبایا یک ايسرے داشتگات۔ دانیالا گون ہمے ايسرا گوشت: ”مہربانی بکن و مارا* تان دہ روجا بچکاس و بچار، پل کہ مارا پہ ورگا تھنا سبزی و پہ نؤشگا تھنا آپ دئیگ بیبت۔“¹³ پدا مارا گون ہما ورنایان دیم پہ دیم بکن و بچار کہ شاہی وراکان ورگا آنت۔ اگن ما نؤرتیر بوتین، زندا گون ما ہما پیمما بکن کہ تیبی دل گوشیت۔“¹⁴ گزا ايسرا آیانی ہیر ممت و تان دہ روجا آچکاستنت۔

¹⁵ دھین روجانی ہلاسیا، دیستش کہ آ، چہ اے دگہ ورنایان جاندراہتر و پڑورتیر آنت کہ شاہی وراکش وارنگات۔¹⁶ گزا ايسرا شاہی وراک و شراب، چہ آیانی وراکا در کرتنت و آیانا سبزی دات۔¹⁷ اے چارین ورنایا، ہدایا لیزانک و حکمتے ہر پیمین زانت و ہر دہیان کرتنت۔ دانیال ہر وژین الہام و شبین و وابانی مانایا ہم بلد آت۔

¹⁸ گزا بادشاہ نیوکدیزرے گیشینتگین سئین سال کہ سرجم بوتنت، دربارے کارمسترا اے سچھین ورنایا آورت و بادشاہے بارگاہا پیش کرتنت۔¹⁹ وھدے بادشاہا گون آیان گپ و تران کرت، دیستی کہ دگہ کس دانیال، ہنایا، میشایل و آزیبائے پیمما نہانت۔ گزا اے چارین بادشاہے جندے ہزمتا دارگ بوتنت۔²⁰ بادشاہا ہرچے کہ جُست کرتنت، دیستی کہ اے مرد ہر پیمین حکمت و سرپیدا چہ مُلکے سچھین جادوگر و ساہران دہ سری* شرتیر آنت۔²¹ دانیال، تان کورُش بادشاہے دثورے اتولی سالا ہمؤدا منت۔

زمینے گبیت۔ بلہ سالارے آیینے گروناکی و بے پرواہیا ہلاس کنت و آیینے گروناکیا، پہ آیینے جندا پر تریبت۔¹⁹ گزا آ، دینا گون وتی جندے مُلکے کلانان کنت بلہ لکُشیت و کبیت و پدا ہچ جاگہ گندگ نببت۔²⁰ پدا آیینے جاگہا دگہ یکے کبیت و سُنک و مالیاتگیرے رثوان دنت تانکہ وتی مُلکے شان و شوکتنا برجم بداریت، بلہ لہتین روجا رند اے بادشاہ، بے جُنگ و شدتیا، وت بریادہ بیت۔

بڑناکین بادشاہ

²¹ ”ایشیے جاگہا انچین بڑناکین مردمے کبیت کہ آییا ہچ پیمین بادشاہی شرب دئیگ نبوتگات۔ اے پہ آرامی کبیت و پہ رپک و پندلے بادشاہیا گبیت۔“²² ایشیے دینا بلاہین پوجے روجک و پرؤش دئیگ بیت و گون اے پئوجا یکجاہ اُھد و کرارے شہزادگے ہم تباہ بیت۔²³ چہ ہما وھدا کہ گون ایشیا اُھد و کرارے بندگان بیت، اے چیرکابی وتی پیمما کار کنت۔ مردمی باز نبنت، بلہ بالادست بیت۔²⁴ پہ آرامی مُلکے سیرترین بہران پُتریت و انچین کار کنت کہ ایشیے ہبت پُشتا نکرتگ۔ اے وتی ہمراہانی نیاما پُلتگین مال و آوار و دثولت بہر کنت۔ تان کسانین وھدیا پہ کلانانی گرگا پندل سازیت۔²⁵ مزین و سکنین پُرزورین پوجے زوریت و پہ جنوبے بادشاہے پرؤش دئیگا وتی زور و تئوکللا شؤرنبت۔ جنوبے بادشاہ ہم بلاہین و پُرزورین پوجے زوریت و جُنگ کنت بلہ اؤشتات نکنت کہ آیینے ہلاپا پندل سازگ بنت۔²⁶ ہما کہ چہ بادشاہا لاپ گرت و ورنت، ہما آیینے بریاد کنگے جُھدا کنت۔ آیینے پوج پرؤش وارت و جُنگا بازینے کُشگ بیت۔²⁷ دین بادشاہ، پہ بدنیتی یکین پُرزونگا* نندنت و گون یکدومیا دروگ بندنت بلہ کامیاب نبنت چنا کہ ہلاسی، گیشتگین وھدا کبیت۔²⁸ شمالے بادشاہ گون مزین مال و دثولتیا وتی مُلکا پر تریبت بلہ دلی پاکین اُھد و کرارے ہلاپا بیت۔ اے وتی کارا کنت و مُلکا وائر بیت۔

²⁹ ”گیشتگین وھدا، پدا دیم پہ جنوبا در کبیت، بلہ اے گڈی رندا پینشیکین وژا نببت،³⁰ چنا کہ کبیتیمے* لانچ آیینے دژمنیا کابنت۔ پمیشکا آ دلبرؤش بیت و وائر کنت و پاکین اُھد و کرارے دژمنیا ہژم گبیت۔ پر تریبت و پہ ہمایان مہربان بیت کہ پاکین اُھد و کرارا نمنت۔“³¹ آیینے پوج جاہ جنت، مزین پرستشگاہا، ہما مہرین کلانا پلیت کنت، ہر روجیگین کُربانیکان بند کنت و پلیت و بیران کنوکین بڑناکا* ہمؤدا ایر کنت۔³² پہ چاپلوسی ہما مردمان سیل و پلیت کنت کہ اُھد و کرارے ہلاپا کارش کرتگ، بلہ ہما مردم کہ وتی ہدایا شریا پچاہ کارنت، آیینے دیمما مہر اؤشتنت۔³³ ہما کہ دانا آنت، بازینیا سر و سوج دئینت، پل تُرے پہ کسانین مُدتیا اے مردم گون زھما کُشگ بنت، پہ آس سوچگ بنت، بندیک و لُٹ و پل کنگ بنت۔³⁴ وھدے کبنت، کمین کُنکش رسیت و بازینے پہ بدنیتی آیانی ہمراہ بیت۔³⁵ چہ دانیان ہم لہتین لکُشیت تانکہ اے ڈٹولا اے مردم تان ہلاسیے وھدا پاک و پلگار و بے اثیب کنگ ببت چنا کہ اے وھد، وتی گیشتگین زمانگا کبیت۔

گروناکین بادشاہ

³⁶ ”پدا بادشاہ وتی دلے تبا کار کنت و وتا چہ سچھین ہدایان پُرتیر و پُرمواھتر گندیت و ہدایانی ہدائے ہلاپا انچین ہیر کنت کہ مردم ہئیران بنت۔ تان ہما وھدا کامیاب مانیت کہ گزبے وھد سرجم نبوتگ۔ ہما چیر کہ بیگی آنت، آلم بنت۔“³⁷ آ، پہ وتی پتانی

27:11 پُرزونگ، بزبان سیرہ۔ **30:11** کبیت، جاگہیے نام ایت کہ کبرسے جزیرہا شہرے آت۔ ادا پہ رومیان اشارے۔ **31:11** ”پلیت و بیران کنوکین بڑناک“ یک چیرے کہ نباید ایت مزین پرستشگاہا بیبت۔ دانیال نبیے پینشگویی ہما وھدا سرجم بوت کہ 167 پینش میلادا سورہے ہاکما مزین پرستشگاہے تھا بُت جاگہ دات و ہوکی کُربانیک کرت۔

1:1 آنکر کنگ، بزبان چپ و چاگردا کرگ، پارسیے محاصرہ۔ **2:1** اسلیگین نبشتانک گوشیت شنارے سردگارا۔ شنار، بابلے دومی نام ایت۔ **3:1** اسلیگین نبشتانک گوشیت: گوھتگینانی کارمستیر۔ ہیال ہمش ایت کہ بادشاہے کار کنوک گوھتگ کنگ بوتگات۔ **4:1** لیزانک، بزبان ادیبات۔ **5:1** پاکین کتابے تھا ہر جاگہ کہ شرابے لیز آنکگ، ایشیے مانا چہ انگورا جوڑ بوتگین شراب ایت کہ انگریزا ”wine“ گوشگ بیت۔ **12:1** اسلیگین ایرانی سیاہگ گوشیت: وتی نئوکران۔ بند سیزدہا ہمانچش ایت۔ **20:1** دہ سری، بزبان دہ برابر، دہ رندا، دہ ہمیکچک۔

بکشاتگ. ” 20 گڑا گوشتی: ”تو زائے من چنا تیبی کڑا آتکگان؟ من زوت پڑ تران کہ گون پارسے شہزادگا جنگ بکنان و وھدے من رٹوان، یونانے شہزادگ کثیت. 21 بلہ اٹولا ترا گوشان کہ راستیے کتبا چے نبشته انت. شمے شہزادگ میکایلا ایید، دگہ کس نیست کہ ایشانی دیمنا منا زورمند بکنت.

11 ”مادین داریوشے دتورے اولی سالا من پہ میکایلیے زورمند کنگ و نگھپانیا آبیے کڑا اؤشتاتان.“

جنوبی و شمالی بادشاہانی جنگ

”نون من ترا راستین ہیرا گوشان. بچار، پارسا دگہ سے بادشاہ پاڈ کثیت، پدا چارمی بادشاہے کثیت کہ چہ اے دگہ سجھینان گیشتر مالدار و هستومند بیت. انچ کہ آوتی مال و هستیے ستویا زورمند بیت، آ، سجھین مردمان پہ یونانے بادشاہیے ڈومنیا پاڈ کنت.

3 ”رندا زورمندین بادشاہے چست بیت. آ، گون مزین زور و واکے ہکمرانی کنت و ہرچے کہ دلے لوثیت، کنت. 4 بلہ یاد ایگا زند، آبیے بادشاہی پرؤشگ و دیم پہ آسمانے چارین گواتان بھر کنگ بیت، بلہ نہ آبیے نسل و پدیرچا رسیت و نہ آپیسری زوری مان بیت کہ آبیے وتی جندا بوتگ. آبیے بادشاہی چہ بٹا گوجگ و دگران دئیگ بیت.

5 ”پدا جنویے بادشاہ* زورمند بیت، بلہ آبیے یک سالارے چہ آبیے جندا ہم زورمندتر بیت و گون مزین واکیا شمالا ملکہ اڈ کنت و وتی ملکا ہکمرانی کنت. 6 لہتین سالا پد اھد و کرارے بندت. جنویے بادشاہے جنک شمالے بادشاہے* کڑا پہ اھد و کرار بندگا رفوت. بلہ جنکے زور و کدرت پشت نکپیت و شمالے بادشاہے زور ہم نمایند. آروچان، بادشاہے جنک گون وتی ہمران، وتی پتا و کمتکارا ہتوار دروھگ و دژمنانی دستا دئیگ بیت.

7 ”چہ جنکے ہاندانا کسے پاڈ کثیت و جنویے بادشاہے جاگھا گپیت. آ، شمالے بادشاہے پوجے سرا اُرش کنت و آبیے کلانا پتیرت. آسانی ہلاپا جنگ کنت و سوبین بیت. 8، آ، ایشانی پتین ہدا، چہ آسا در اورتگین بُت و تواد و نگرھے گرانہپاین دریان آوار جنت و گون وت مسرا بارت. دیمترا پہ لہتین سالا آ، شمالے بادشاہے کارا کار ندرت. 9 نون شمالے بادشاہے جنویے بادشاہے ملکتے سرا اُرش کنت بلہ پدا وتی ملکا واتر بیت. 10 آبیے بچکین چک جنگے چن و لانچا کنت و بلاہین پوجے یکجاء کنت، اے پوج دیمنا کنزائ کنت کہ چو توپانین ہارتا سر رچیت و جنگا تان دژمنے کلانا دیمنا بارت.

11 ”جنویے بادشاہ ہوم گپیت، شمالے بادشاہے دیمنا در کثیت و گون آبیہ جنگ کنت. نون شمالے بادشاہے بلاہین پوجے یکجاء کنت، بلہ اے پوج، جنویے بادشاہے دستا پرؤش وارت. 12 چہ اے پوجے پرؤش دئیگا زند، جنویے بادشاہ گروناک بیت و ہزاران مردم کثیت بلہ آنگت بالادست نبیت، 13 چنا کہ شمالے بادشاہ نون چہ پیسرا مسترین پوجے یکجاء کنت و لہتین سالا پد، گون وتی مسترین پوج و بازین جنگی سامانان واتر کنت.

14 ”آ زمانگا بازینے جنویے بادشاہے دژمنیا پاڈ کثیت. تیبی جندے کتومے شذتین مردم اے شبینے پورہ و سرجم کنگا پاڈ کایت بلہ پرؤش ورت. 15 پدا شمالے بادشاہ کثیت، کلانا بندین شہریے چپ و چاگردا سنگر بندیت و شہرا گپیت. جنوبی پوج بیوس بیت. تننتا آسانی شرتین پوج ہم ایشانی دیمنا اؤشتات نکنت. 16 شمالے بادشاہ اُرش کنت و ہما پیمیا کنت کہ وتی دلے لوثیت. کس آبیے دیمنا اؤشتات نکنت. آریبان ملکا اؤشتیت و چہ آبیے دستا تباہی بیت. 17 نون آرادہ کنت کہ گون وتی

سجھین بادشاہیے زورا بیثیت و گون جنویے بادشاہا اھد و کرار بندیت. وتی جنکے ہم گون آبیہ اروس دنت کہ جنویے بادشاہیا پیروثیت بلہ آبیے اے ہتھیل سوبین نبیت و اے کار دیمنا نرتوت. 18 نون شمالے بادشاہ وتی دلگوشا گون تیباب دیان* کنت و بازین

5:11 جنویے بادشاہ مسرے بادشاہ انت. 6:11 شمالے بادشاہ، سورہے بادشاہ انت. 18:11 تیباب دپ، بزبان دریائے نرک و گورین جاگہ، زریک، ساہل.

بادشاہے واب

2 نیوکدیزرا وتی بادشاہی دتورے دومی سالا واب دیست. آبیے ارواہ بیتاہیر* بوت و آواب نکپت. 2 گڑا بادشاہا جادوگر، ساہر، جن بند و نجومیانی لوثانگے ہکم دات کہ آبیے وابان مانا بکننت. آ، آتک و بادشاہے دیمنا اؤشتاتنت. 3 بادشاہا گون آیان گوشت: ”من وابے دیستگ و منی ارواہ پہ اے وابے مانائے زانگا بیتاہیر انت.“ 4 گڑا نجومیان گون بادشاہا آزماہی زبانا* گوشت: ”او بادشاہ! مدام زندگ باتے. مارا* واپا بگوش. ما پہ تتو مانایے کنین.“ 5 بادشاہا گون نجومیان گوشت: ”منی گپ یکے. اگن شما منی واپا مگوشیت و مانا مکنیت، شُما نُکر نُکر کنگ بیت و شمے لوگ تباہ کنگ و ہاکوٹ* جوڑ کنگ بنت. 6 بلہ اگن شما واپا بگوشیت و مانا بکنیت، شمارا چہ منی نیمگا ٹیکی و تھپہ، مڑ و مزین شرب و اڑتے رسیت. پمیشکا منا منی واب و وابے مانایا بگوشیت.“

7 آیان یک رندے پدا گوشت: ”جی بادشاہ! مارا واپا بگوش، ما مانایے کنین.“ 8 بادشاہا گوشت: ”من سدک آن کہ شما پہ وھدزٹوالیا اے ہبران کنگا ایت. شما گندگا ایت کہ منی ہکم یک و کک انت 9 کہ اگن شما منا واپا مگوشیت، پہ شما سزا یکین انت. شما وتا مروتا شور کرتگ کہ منی دیمنا چپ و چوٹین ہبر بکنیت و دروگ بندیت تان ہما وھدا کہ وھد و جازر بدل بینت. پمیشکا شما وت منا واپا بگوشیت، گڑا نون من زانان کہ شما مانایے ہم کرت کثیت.“

10 نجومیان، بادشاہے پستوا گوشت: ”او بادشاہ! دنیاہا ہچ چشین مردے نیست کہ اے کارا کرت بکنت. ہچ بادشاہا، ہرچنت کہ مڑن و زوراور بیت، ہچر چہ ہچ جادوگر، ساہر و نجومیا چشین پرمایشے نکرتگ. 11 اے کارا کہ تتو بادشاہ لوتگا اے، سک گران انت. چہ ہدایان آبیڈ، اے ہیرا کس بادشاہا گوشت نکنت، و ہدا وہ انسانانی نیاما نیشتگ انت.“

بادشاہے ہکم

12 گون اے ہیرانی ایشکنا، بادشاہ چہ زھرا سک ہوم گپت و ہکم دات کہ بابلے سجھین دانابن مردم گار و گمسار کنگ بینت. 13 گڑا پرمائے دئیگ بوت کہ دانا کُشگ بینت. دانیال و آبیے سنگتانی شوہازا ہم در کپنتت کہ بگشنتیش. 14 نون دانیالا گون جلاذانی سرمستیر، آریوکا کہ بابلے دانایانی کُشگا در کپنگات، پہ ہکمت و دانایی ہبر کرت. 15 دانیالا چہ بادشاہے داشتگین سرمستیر، آریوکا جُست کرت: ”بادشاہا چنا چشین توندین پرمائے داتگ؟“ آریوکا، دانیال ہال دات کہ چے بوتگ. 16 نون دانیال شت و گون بادشاہا دزبندی ای کرت کہ منا کتے وھد بدے، من تتو بادشاہے واپا گوشان و مانا کنان. 17 دانیال، لوگا شت و وتی سنگت، ہنانبیا، میشايل و آزیایی ہال داتنت. 18 گوشتی: ”چہ آسمانی ہدایا رہم بلوٹیت و دوا کثیت کہ اے راز پہ ما پدُر ببیت تانکہ ماشما و بابلے اے دگہ دانا کُشگ مبین.“

وابے مانا

19 گڑا ہما شپا اے راز پہ دانیالا، شُبینیا پدُر کنگ بوت. نون دانیالا آسمانی ہدائے ستا کرت. 20 گوشتی:

1:2 بیتاہیری، بزبان آرامی، بیکراری. 4:2 اے کتابے 4:2 تا 7:28، آزماہی زبانا نیسیگ بوتگ کہ آوھدی بابلے سرکاری زبان ات. 4:2 اسلیگین سیاہگ گوشت: وتی نئوکران. بند ہپت ہم انچش انت. 5:2 ہاکوٹ، بزبان ہاکے کوت، ہما جُپ کہ اودا لوگانی ہاک، پُر و اے دگہ کچرا و آشکالان دتور دئیت.

”ہدائے ناما ابد تان ابد ستا و سنا بات،
چنا کہ حکمت و زور ہمایہیگ اُنت۔
21 ہما اُنت کہ وهد و مؤسمان بدل کنت،
ہما اُنت کہ بادشاہان دور کنت یا تھنا نادینیت،
ہما اُنت کہ دانایان حکمت دنت و سریدینان زانت بکشیت،
22 ہما اُنت کہ چیر و اندیمین رازان پدَر کنت،
ہما اُنت کہ زانت تھاریا چے ہست و
زُناپی ہمایہیے ہمرہ اُنت۔
23 او منی پت و پیرکانی ہُدا!
من تیبی شُگرا گران و تیبی تھوسیا کنان،
چنا کہ تتو منا زور و حکمت دانگ۔
اُنون ہم اے تتو اے کہ پہ من ہما چیرت زھر کرتگ
کہ ما چہ تتو لوئنگ،
چنا کہ تتو نون بادشاہے جیزہ پہ ما پدَر کرتگ۔“

24 رندا دانیال، آریوکے کُرا شت، ہمایہیے کُرا کہ بادشاہا بابلیے دانایانی کُشگے ہُکم دانگ اُت۔ گون آییسا گوشتی: ”بابلیے
دانایان مَکُش۔ منا بادشاہے کُرا بر۔ من آییے ابا مانا کنان۔“ 25 گُرا آریوکا زوت زوتا دانیال، بادشاہے کُرا برت و گوشتی: ”من
چہ یھودائے ڈرانڈیہان مردے دَر گیتکگ کہ تتو بادشاہے ابا مانا کرت کنت۔“ 26 بادشاہا گون دانیالا کہ دومی نامی پلئیشازر
اُت، گوشت: ”تو منی دیستگین ابا و آییے مانایا منا گوشت کنتے؟“ 27 دانیالا گون بادشاہا گوشت: ”ہما رازا کہ تتو بادشاہ
آییے جُستا اے، ہچ دانا، ساہر، جادوگر و استارزانتے پہ تتو پدَر کرت نکنت، 28 بلہ آسمانا ہُداے ہست کہ رازان پدَر کنت و
ہمایا پہ تتو بادشاہ نبوکدنزرا زھر کرتگ کہ آیوکین روچان چے بیت۔ اے تیبی واب اُنت و ہما شُبین اُنت کہ وهدے تتو وتی نپادے
سرا تچک اتے، تیبی سرے تھہا چکرگا اُنت۔

29 ”او بادشاہ! نپادے سرا تیبی ہیبال آیوکین وهدے نینگا شتنت کہ بارین چے بئیگی اُنت۔ ہما کہ رازان پدَر کنت، ترا پینشی
داشت کہ آیوکین وهدا چے بیت۔ 30 بلہ اے راز پہ من اے ستویا پدَر کنگ نیوتگ، کہ من چہ اے دگہ مردمان داناتر آن۔ پمیشکا
پدَر کنگ بوتگ کہ من تیبی ابا پہ تتو بادشاہا مانا بکنان تانکہ تتو وتی دلے ہیبالان سرید بیے۔ 31 او بادشاہ! تتو چارگا اتے و
بلاہین بے دیست۔ اے مزینن و سکین دریشناکین بے اُت کہ تیبی دینما مِک اُت و گندگا ٹرسناک اُت۔ 32 اے بے سر، چہ
پہکین تلاھا اُڈ بوتگ اُت۔ دلہند و باشکی چہ نگرہا، لاپ و رانی بونجیگ اُنت، 33 ڈیلنگ* آسین، پادانی نیم آسین و نیم پتکگین
کلٹیگ اُنت۔ 34 تتو اُنکٹ چارگا اتے و سینگے سبڈگ بوت، مردمی دستیا نیست۔ سینگ اُتک و بے آسن و کلین پادان لگت و
پروشتنتی۔ 35 پدا آسین، پتکگین گل، بُرنج، نُگرہ و تلاہ، سرجما یکجاہ ہورت بوتنت، اُنچش کہ گرمگان جُھانے پگ و پلار
ہورت بنت، و گُواتا رُیت و بُرتنت تان آسانی ہچ نشانے پست نکپت۔ بلہ ہما سینگ کہ بٹا لگت، بلاہین کُھے جوڑ بوت و سچھین
زمینی گپت۔

36 ”واب ایش اُت۔ نون ما ایشیا تتو بادشاہے دینما مانا کنین۔ 37 او بادشاہ! تتو بادشاہانی بادشاہ اے۔ ہما اے کہ آسمانی ہُدا یا
ترا بادشاہی، کُدرت، زور و واک و شان و شوکت دانگ و 38 ہر جاگہ کہ انسان، جنگلی جانور و بالی مُرگ زندگ اُنت، ہُدا یا ترا
اے سچھینانی سرا ہُکمران کرتگ۔ تلاہین سر، تتو اے۔

زمانگا۔ 26 رندا، شست و دو ہپتگا پد، ہما ’رُوگن پر مُشتگین‘ کُشگ بیت و آییے کُرا ہچ پشٹ نکپت۔ آیوکین ہُکمرانے مردم
شہر و مزینن پرستشگاھا تباہ کنت، بلہ آییے جندے تباہی چہ ہارنا کثیت۔ جُنگ تان گُدسرا برجہا مانیت و تباہیانی شُور بُرگ
بوتگ۔ 27 یکے کثیت و گون بازینیا تان ہپتگیا مُھکمین اُھدے کنت، بلہ ہپتگے نیاما کُربانیگ و ہیراتان بند کنت۔ پلبیتی و
بُزناکیے بانزلے سرا بیران کنوکے کثیت، تان وهدے کہ ہما اُکت کہ پہ آییسا گیشینگ بوتگ، آییے سرا کپت۔“

کُورے کُشے شُبین

10 پارسے بادشاہ کورشے دُورے سیمی سالا دانیالا، کہ پلئیشازرے ناما ہم زانگ بوت، اِلہام رست۔ اِلہامے پئیگام
راست اُت و بلاہین جنگیے بارثوا اُت۔ اے پئیگامے مانا آییسا شُبینے تھہا رست۔
2 آروچان، من دانیال تان پورہین سے ہپتگا پُسیگ اتان۔ 3 من ہچ و شُبین وراک نوارت۔ گوشت و شراب دپ پر نکرت، رُوگن
پر نَشُشت تانکہ اے سبین ہپتگ گوستنت۔ 4 اٹولی ماہنے بیست و چارمی روچا وهدے من مزینن کُور، دجلہے لمبا اتان، 5 من
وتی چم چست کرتنت، تہ دیست مردے لیلمین* گُدی گُورا و لانکا چہ اویازی* تلاھا اُڈ کرتگین کمرندے بستگی۔ 6 آییے بدن پورہ
تلاہرنکین اُوتے اُت و دیمی چو گروکا شہم دئیگا اُت۔ چمی گوشتے رُوکین مَشل اُنت۔ دست و پادی مُشتگین بُرنجے ڈولا
دُرشگا اُنت و تھاری چو مردمانی مزینن رُمیے تھوارا اُت۔

7 تھنا من دانیالا اے شُبین دیست، منی ہمرہان ندیست، بلہ بلاہین ترسے آسانی جانا کپت و پہ وتی چیر دئیگا تکتنت۔ 8 گُرا من
تھنا بوتان و اے مزینن شُبینا چارگا اتان، منی واک و توان ہلاس بوت، منی دیمے رنگ زرد تَرَت و منی تھہا ہچ واک و توانے
پشٹ نکپت۔ 9 نون من آییے تھوار ایشکت و انچو کہ من اے تھوار ایشکت، دیم پہ چیر و پت و سَک و اب کپتان۔ 10 پدا دستیا منا
دست جت، چستی کرت و منا لرزوکین دست و کوندانی سرا اُوشنارینتی۔ 11 منا گوشتی: ”او دانیال! او شَرِمندین مرد! ہرچے کہ
گوشان، منی ہیرا سرید بے۔ پدا آ، چنا کہ من نون پہ تتو دیم دئیگ بوتگان۔“ وهدے آییسا اے ہبر کرتنت، من لرزانا پدا اُتکان۔

دانیالا مدت رسیت

12 پدا مردا منا گوشت: ”مُرس، دانیال! ہما اٹولی روچا کہ تتو وتی دل پہ سرید بئیگ و وتی ہُداے درگاھا بیکبر بئیگا دانگ،
تیبی دوا گوش دارگ بوتگ و من تیبی ہیرانی ستویا اُتکان۔ 13 بلہ پارسے بادشاہیے شہزادگا تان بیست و یک روچا منی دیم
داشت۔ بلہ رندا، میکابیل کہ چہ مسترین پرنشتگان* یکے، منی کُصکا اُتک چنا کہ من اُڈا پارسے بادشاہانی کُرا گیتگان اتان۔
14 نون من تیبی سرید کنگا اُتکان کہ گون تیبی کُوما دیمترا چے بیت، چنا کہ شُبین آیوکین وهدے بارثوا اُنت۔“
15 وهدے آ گون من اے ہبران کنگا اُت، من وتی سر جھل کرت و ہچ گوشت نکرت۔ 16 پورہ انسانے ڈولینیا منی اُنت دست پر
کرتنت۔ گُرا من وتی دپ پچ کرت و گون ہمایا کہ منی دینما اُوشناتگان، ہبر کنگا لگنان۔ گوشتن: ”او منی واجہ! اے شُبینا منا
سَک پدَر کرتگ و ہچ زور و واگن نیست۔ 17 من، تیبی ہزمتکار، چون گون تتو ہبر کرت کنان، منی واجہ؟ منی واک و توان شُتگ
و پہ زورے دم کُشگا اُن۔“

18 ہما کہ انسانے ڈولا اُت، منا پدا دستی جت و زورمندی کرت۔ 19 گوشتی: ”مُرس، شَرِمندین مرد! اینمن باتے۔ دُڈ بے۔
مُھکم بے۔“ انچو کہ آ گون من ہبر کنگا اُت، من دُڈر بوتان و گوشت: ”منی واجہ! گون من ہبر کن، چنا کہ تتو منا زور

ملکے سجھین مردمان ہبرش کرتگ۔ 7 آدل تیبی جندتیک انت، او ہداوند! بلہ ما مروچان پشَل و سرجهل این۔ یہودائے مردم، اورشلیمتے جهمند و سجھین اسرائیل انجش انت، ہما کہ نزیگ و گوران آنت و ہما کہ دور آنت۔ اے، تتو سجھین ملکان گلینتگ آنت کہ گون تتو بے و بایاں اش کرتگ۔ 8 او ہداوند! ما چہ شرمندگیا سرجهل این، مئے بادشاہ، شہزادگ و مئے پت و پیرین، چنا کہ ما تیبی گنہکار این۔ 9 رھمت و پھلی گون مئے ہداوندین ہدایا انت بلُ تَرے ما چہ ایبا یاگی بوتگین۔ 10 ما نہ وتی ہداوندین ہدائے پرمانبرداری کرتگ و نہ ہما شریئے ہسابا گام جتگ کہ چہ وتی ہرمتمکارین نیبانی زبانا مارا زسینتگی۔

11 ”سجھین اسرائیلا تیبی شریئے ناپرمانی کرتگ، دیمش ترینتگ و تیبی پرمانبرداری اش نکرتگ۔ پمیشکا ہما نالت کہ ہدایا وتی ہرمتمکارین موسائے شریئے تھا وتی نامتے سؤگند و ارتگ و اهد کرتگ، نون مئے سرا کپتگ چنا کہ ما ہدائے گنہکار بوتگین۔ 12 اے ڈتولا، تتو وتی ہما ہبر پورہ و سرحم کرتگ آنت کہ تتو مئے و مئے ہکمرانانی ہلاپا کرتگ آنت۔ تتو مئے سرا مزین تباہی آورتگ۔ چنا کہ سجھین آسمانے چیرا ہچیر چشین جیرے نوتگ کہ گون اورشلیم بوت۔ 13 موسائے شریئا نیشتگین سجھین تباہی مئے سرا آتکگ، بلہ ما انکت وتی ہداوندین ہدائے رھم نلوٹ و چہ وتی گناہان پر تترتین و تیبی راستیے نیمگا دلگوش نکرت۔ 14 ہما مسیبت کہ ہداوند و تی ہتیلان داشتگات، نون مئے سرا دتوری دات چنا کہ مئے ہداوندین ہدا وتی سجھین کاران آدل انت بلہ انکت ما ایبے گپ گوش نداشتگ۔

15 ”او مئے ہداوندین ہدا! اے تتو اے کہ گون وتی پُرزورین دستا وتی کتوم چہ مسرا ڈنا آورت و پہ وت انچین نامے در آورت کہ تان مروچی ہست انت۔ نون ما گناہ کرتگ و زدکار بوتگین۔ 16 او ہداوند! پہ وتی سجھین آدل و انسایا بچار و وتی ہژم و گزبا چہ وتی شہر اورشلیم، چہ وتی پاکین کؤھا بشگلین۔ مئے گناہ و مئے پیرنانی زدکاربانی سؤبا، سجھین ہمساهگین کتوم اورشلیم و تیبی کتوما کلاگ بندنت۔ 17 او مئے ہدا! نون وتی ہرمتمکارے ڈوا و پریاتا گوش دار۔ پہ وتیگی بچار و وتی ویرانین پرستشگاہے نیمگا وتی دیم زبنا کن، او ہداوند! 18 او منی ہدا! وتی دلگوشا گون ما کن و گوش دار، چمان شانک دئے و مئے و اے شہرے تباہیا بچار کہ اے شہر چہ تیبی ناما بجاہ آرگ بیت۔ چنا کہ ما وتی پھریزکاریے سؤبا چہ تتو دزبندی نکین، تیبی مزین رھمتے سؤبا دزبندی کنین۔ 19 او ہداوند! گوش دار۔ او ہداوند! پھل کن۔ او ہداوند! دلگوش کن و کَمک کن۔ او منی ہدا! پہ وتیگی بچار، دیر مکن چنا کہ تیبی شہر و کتوم گون تیبی ناما تتوار کنگ بنت۔“

ہپتاد ہپتگ

20 نون وھدے من ہبر و ڈوا کنگا اتان و وتی جندتے و وتی اسرائیلی کتومے گناہان منگا اتان و پہ ہدائے پاکین کؤھا، گون وتی ہداوندین ہدایا پریات کنگا اتان، 21 وھدے من آنگت ڈوا کنگا اتان، جبرایل، ہما کس کہ من وتی پیسریگین شینے تھا دیستگات، بینگاھا، گربانینگ کنگے وھدا بال کنان تیزبا منی کرا آتک۔ 22 ایبا منا سؤج دات و گوشتی: ”او دانیال! من نون آتکگان کہ ترا زانت و سرپدی بدیان۔ 23 تیبی ڈوایانی بُنگیجا* پستوے آتکگات و من آتکگان کہ ترا ہال بدیان چنا کہ تتو ہدایا سک دؤست اے۔ گرا پستو شریا دلگوش کن و شیننا سرپد بے۔

24 ”پہ تیبی کتوم و تیبی پاکین شہرا ہپتاد ہپتگ* گیشینگ بوتگ کہ سَرکشے بکتیت، گناہ ہلاس بننت، گربانینگ کنگ و گناہانی تاوان پُر کنگ ببیت، ابدی آدل برجم ببیت، شبین و پیگمبری مھر جنگ ببنت و چہ سجھینان پاکترین جاگہ روگن پر مشگ ببیت۔ 25 تتو بزانت و سرپد بے کہ چہ اے ہکمے آگتے وھدا کہ اورشلیم پدا برجہا و آڈ کنگ ببیت، تان روگن پر مُشتگین‘ شہزادگتے آگتے، ہپت ہپتگ و شست و دو ہپتگ گوزیت۔ اورشلیم، پدا گون آبراہا و دمک و گلیمان آڈ کنگ ببیت، بلہ پرتشانیانی

23:9 بُنگیج، بزانت پندات، شُرو۔ 24:9 بازین زانتکاریے ہتیلایک ہپتگے ہپت سال انت۔ اے ہسابا ہپتاد ہپتگ، چار سد و نئود سال انت۔

39 ”چہ ترا پد، دگہ بادشاہیے کتیت کہ چہ تیبیگا کمزورتے بیت۔ پدا سیمی، بُرنجین بادشاہیے کتیت کہ سجھین زمینے سرا ہکمرانی کنت۔ 40 پدا چارمی بادشاہیے کتیت کہ چو آسنا مھر و مہکم بیت، چنا کہ آسن سجھین چیزان پرؤشیت و شنک و شانگ کنت۔ انچش کہ آسن سجھین چیزان پرؤشیت، اے بادشاہی ہم، اے سجھین ملکان پرؤشیت و نکر نکر کنت۔ 41 اے پاد و پادانی لنکک کہ نیما پتکگین گل و نیما آسینتیک آنت و تتو دیستنت، اے بھر و بانگین بادشاہیے بیت، بلہ ایشیے تھا آسینے مھری مان بیت چنا کہ تتو آسن گون پتکگین گلا ہتوار دیست۔ 42 چش کہ پادانی لنکک، نیما آسن و نیما پتکگین گلئیک آنت، اے بادشاہیے بھرے مہکم و بھرے نرؤز بیت۔ 43 ہما ڈتولا کہ تتو آسن گون پتکگین گلا ہتوار دیست، کتوم و نسل ہتوار وہ بنت بلہ گون یکدومیا نلچنت، انچش کہ آسن گون گلا نلچت۔

44 ”آ بادشاہانی وھدا، آسمانی ہدا دگہ بادشاہیے آڈ کنت کہ ہچیر تباہ نبیت و دگہ کتومیے دستا ہم دئیگ نبیت۔ اے بادشاہی، آ دگہ سجھین بادشاہیان پرؤشیت و ہلاس کنت، بلہ وت تان آبد برجم مانیت۔ 45 انچش کہ تتو دیست، سینگ چہ کؤھیا سینگ بوت، مردمی دستیا نیست، و آسن، بُرنج، گل، نُگرہ و تلاھی ہورت کرتنت۔ او بادشاہ! مزین ہدایا پہ تتو پدَر کرتگ کہ دیمتیرا چے بیت۔ پمیشکا و اب راست انت و ایشیے مانا ہم پکا انت۔“

46 بادشاہ نیوکدیزر دیم پہ چیر کپت و دانیالی سجدہ کرت و ہکمی دات کہ دانیالے دیم ہتیراتے بکتیت و سؤچکی چیرسؤچ بکتیت۔ 47 بادشاہا گون دانیالا گوشت: ”بیشک تیبی ہدا، ہدایانی ہدا انت و بادشاہانی ہداوند انت و رازانی پدَر کنوک، چنا کہ تتو اے راز پدَر کرتگ۔“ 48 پدا بادشاہا دانیال مسترین آکھے* و بازین تہیہ و تیکے دات، باہلے دمگتے ہکمرانی ای سرجما ہمایے دستا دات و باہلے سجھین دانیالی سرمستری کرت۔ 49 نون دانیالا گون بادشاہا دزبندی کرت و بادشاہا شدَرک، میشک و ابدنگو باہلے دمگتے کارانی مستر کرتنت۔ دانیال وت بادشاہے ذریا نیشت۔

بُتانی سجدہ و ہدائے زور

3 بادشاہ نیوکدیزرا سی گز بُز و سے گز پراہین بٹے آڈ کناپت و باہلے دمگا، دورھتے دشتا میک کناپت۔ 2 ایبا والی، ہاکم، سردار، سلاہکار،* ہزانگے کلپتدار، کازی، مُنسپ و دمگتے اے دگہ سجھین منسبدار لوئنتت کہ بیاینت و اے بٹے دیمدراہیے* رسمان بھر بزوریت کہ بادشاہ نیوکدیزرا میک کناپتگ۔ 3 نون والی، ہاکم، سردار، سلاہکار، ہزانگے کلپتدار، کازی، مُنسپ و دمگتے اے دگہ سجھین منسبدار کہ بادشاہ نیوکدیزرا وتی میک کناپتگین بٹے دیمدراہیے رسمانی تھا بھر زورگا لوئانینگ آنت، آتک و مِچ بوتنت و نیوکدیزرے میک کناپتگین بٹے دیم اوشانتت۔

4 گرا جار جنوکا گون بزین آوازنا جار جت: ”او کتوم و راجان و ہر زبائے مردمان! اے پہ شما ہکمے: 5 ہما دمانا کہ شما کرنا،* نل، چنگ،* سرؤز، تمبورگ، ڈھل و اے دگہ سجھین ساز و زیملائی تتوارا اشکنیت، آلم بادشاہ نیوکدیزرے میک کناپتگین تلاہین بٹے دیم بکتیت و سجدھی بکتیت۔ 6 ہرکس کہ دیم پہ چیز نکپیت و سجدہ نکنت، ہما دمانا روکین کورھا دتور دئیگ بیت۔“ 7 پمیشکا ہما دمانا کہ آیان کرنا، نل، چنگ، سرؤز، تمبورگ و اے دگہ سجھین ساز و زیملائی تتوارا اشکت، ہر کتوم و راج و ہر زبائے مردم، بادشاہ نیوکدیزرے میک کناپتگین تلاہین بٹے دیم کپنتت و سجدھش کرت۔ 8 ہما وھدا، لھتین بابلی مردم دیم آتک و یہودیانی شکاپتیش کرت۔ 9 آیان گون بادشاہ نیوکدیزرا گوشت: ”او بادشاہ! مدام زندگ باتے۔ 10 تتو بادشاہا ہکم دانتگ: ’ہما دمانا کہ سجھین مردم کرنا، نل، چنگ، سرؤز، تمبورگ، ڈھل و اے دگہ سجھین ساز و زیملائی تتوارا اشکننت،

48:2 آگدہ، بزانت منسب، اُھدہ، زمہواری، اھتیار۔ 2:3 سلاہکار، بزانت سلاہ دئیوک، مُشر، مشاور۔ 2:3 دیمدراہی، بزانت یک چیزتے اتولی رندا ذرا کنگ، پارسیا افتتاحیہ، افتتاح۔ 5:3 کرنا سرائے ڈولین سازے۔ 5:3 چنگ، اسرائیلیانی کرا سیمی سازے۔

تلاہین بُتے دیما بکپنت و سجدہ بکننت و ¹¹ ہرکس کہ دیم پہ چیز نکپیت و سجدہ کنکت، روکین کورھتے تھا دتور دئیگ بیت۔¹² بلہ او بادشاہ! لہتین یہودی هست: شدزک، میشک و ابدنگو، ہما کہ تتو بابلے دمگتے سرکاری کارانی آگدہ داتگانٹ، آبان تیبی ہکم نمیتگ۔ اے مردم نہ تیبی ہدایانی ہزمتا کننت و نہ تیبی مگ کناپنتگین تلاہین بُتا سجدہ کننت۔

¹³ نون نیوکدیزر سگ ہژم گپت و ہکمی دات کہ شدزک، میشک و ابدنگو بیاریت۔ گزا اے مردم بادشاہتے دیما آرگ بوتنت۔
¹⁴ نیوکدیزر گون آبان گوشت: ”او شدزک، میشک و ابدنگو! اے راست انت کہ شما منی ہدایانی ہزمتا نکپنت و منی مگ کناپنتگین تلاہین بُت سجدہ نکرتگ؟“¹⁵ اے رندا، اگن شما کرنا، نل، چنگ، سرور، تمبورگ، ڈھل و اے دگہ سجھین ساز و زیملائی تتوار اشکت و منی اڈ کرتگین بُتے دیما کپگ و سجدہ کنگا تیار ایت وہ شر، بلہ اگن شما سجدہ نکرت گزا ہما دمانا روکین کورھتے تھا دتور دئیگ بیت۔ آ وھدا بارین کجام ہدا شمارا چہ منی دستا رکینیت؟“¹⁶ شدزک، میشک و ابدنگو بادشاہتے پستوا گوشت: ”او بادشاہ نیوکدیزر! مارا اے بارثوا ہچ پستو دئیگتے زلورت نہ انت۔“¹⁷ اگن ما آسا دتور دئیگ بین، ہما ہدا کہ ما آبیے ہزمتا کنین، مارا چہ روکین کورھتے آسا رکینت کنت و ہما مارا چہ تتو بادشاہتے دستا ہم رکینت۔¹⁸ بلہ او بادشاہ! اگن چش مبیٹ ہم، تتو باید انت بزانتے کہ تیبی ہدایانی ہزمتا کنین و تیبی مگ کناپنتگین تلاہین بُتا سجدہ نکین۔

¹⁹ گزا نیوکدیزر، شدزک، میشک و ابدنگوئے سرا سگ ہژم گپت۔ آبیے دیمتے رنگ چہ زہرا برگشت و ہکمی دات کہ کورھتے آسا ہپت سری* گیش کنیت۔²⁰ وتی پوچجے لہتین زورمندین سپاہیگی ہکم دات کہ شدزک، میشک و ابدنگو بندیت و روکین کورھا دتور دئیبت۔²¹ نون اے مردم گون گورے کباہ، شلوار، پاک و اے دگہ سجھین پوٹاکان بندگان بوت و روکین کورھا دتور دئیگ بوتنت۔²² بادشاہتے ہکم ہمینچک توند ات و کورہ ہمینکس جمبور کہ آسے برانان ہما مردم کشتت کہ آبان شدزک، میشک و ابدنگو بڑاد بڑتگانٹت کہ کورھا دتورش بدینت۔²³ اے سفین مہر بستگین مرد شدزک، میشک و ابدنگو روکین کورھا کپنت۔

²⁴ اناگت، بادشاہ نیوکدیزر پہ ہیرانی سٹ کرت و چہ وتی سلاہکاران جُستی کرت: ”ما سے مردم نبست و آسا دتور نَدات؟“ آبان پستو دات: ”بلہ، او بادشاہ!“²⁵ آبیہ دزاینٹ: ”بجاریت، من آسے تھا چار مردم گردگا گندگا آن۔ دست و پادش پیچ انت و سلامت انت۔ چارمی پورہ ہدایی چکے۔“²⁶ نیوکدیزر روکین کورھتے دروازگتے نڑیکا شت و کوکاری کرت: ”او شدزک! او میشک! او ابدنگو! او بڑین ارشے ہدائے ہزمتکاران! بیایت ڈنا، ادا بیایت۔“ گزا شدزک، میشک و ابدنگو چہ آسا در اتکنت۔²⁷ والی، ہاکم، سردار و بادشاہتے سلاہکار مچ بوتنت و دیستیش کہ آسا اے مردمانی بدن اینچکا ہم نکپنگات، نہ آسانی سرے مودے پیلشتگات و نہ آسانی گدانی رنگ بدل بوتگات۔ آسے بوا ہم کنگا نہ انت۔²⁸ نیوکدیزر گوشت: ”شدزک، میشک و ابدنگوئے ہدایا ستا و سنا بات کہ آبیہ وتی پریشنتگے دیم داتگ و وتی ہزمتکار رکینتگانٹ۔ اشان وتی ہدائے سرا باور و بیسہ* ات و منی ہکیش نمیت۔ چہ وتی رندا سر گوستنت، بلہ وتی جندے ہدایا آید، دگہ ہدائے ہزمت و سجدھا زرا نبوتنت۔²⁹ پمیشکا من ہکم دیان کہ ہرکس بیبت، چہ ہر کتوم، راج و زبانا کہ شدزک، میشک و ابدنگوئے ہدائے بارثوا ہرابین ہبرے بکنت، آنگر نگر کنگ بیت و آبیے لوگ بریاد کنگ و ہاکوئے جوڑ کنگ بیت۔ چیا کہ دگہ ہچ ہدا اے نبست کہ چش رکینت بکنت۔“³⁰ پدا بادشاہا شدزک، میشک و ابدنگو، بابلے دمگا مسترین آگدہ دانت۔

¹³ نون من اشکت پاکینے ہیرا انت۔ دگہ پاکینیا چہ آبیہ جُست کرت: ”اے الہام، بزاد ہر روچگیگن کربانیگ، تبہکارین سرکشتی، ہدائے پاکین لوگتے چیردستی و لشکرے پادمال بیگتے الہام و شین تان کدینا برجاء مانیت؟“¹⁴ آبیہ پستو دات: ”تان دو ہزار و سے سد شہب و بیگاہا۔ رندا، پرستشگاہ پدا پاک و برجہ کنگ بیت۔“

شبینے مانا

¹⁵ وھدے من دانیال شبینا چارگا اتان، من سرپد بیگتے جُهد کرت تہ دیسن کہ منی دیمہ چیرے اؤشتاتگ کہ پورہ انسانیتے ڈتولا انت۔¹⁶ من چہ اولایتے کورے نیاما انسانی تتوارے اشکت، گوانکی جت و گوشتی: ”او جبرایل! اے مردا شبینے مانایا سرپد کن۔“¹⁷ گزا آ منی نڑیکا ہمؤدا آتک کہ من اؤشتاتگان۔ منا ترے جانا کپت و دیم پہ چیز کپتان۔ آبیہ منا گوشت: ”سرپد بے، او انسانے چکا شبین ہلاسیے وھدے بارثوا انت۔“¹⁸ ہما وھدا کہ آگون من ہیرا ات من دیم پہ چیز ویت و سک واپ کپتان۔ آبیہ منا دست پر کرت و اؤشتارنت۔

¹⁹ گوشتی: ”بچار، من ترا سرپد کنان کہ گزبے گدی وھدا چے بیت۔ ہرچے کہ تتو دیستگ ہلاسیے گیشپنتگین وھدے بارثوا انت۔²⁰ دوکانین گورانڈ کہ تتو دیست، ماد و پارسے بادشاہانی نشانی انت۔²¹ پاچن، یونانے بادشاہتے نشانی انت و ہما بلاہین کانٹ کہ آبیے چمانی نیاما ات، اولی بادشاہ انت۔²² ہما چارین کانٹان کہ پرشتگین کانٹے جاگہ گپت، آ چار بادشاہتے نشانی انت کہ چہ ایشیے کتوما چست بنت بلہ ایشیے ڈولین زور و واکش گون نبیت۔²³ آسانی دتورے گدی زمانگا، وھدے سرکشی چہ گیشا گیشتر بیت، ہیبتناک و پتنہسازین بادشاہے کیت۔²⁴ اے، سک زورمند بیت بلہ چہ وتی جندے واکا نہ۔ سکین بلاہین تباہی کاریت و ہرچے کہ کنت، کامیاب بیت۔ اے، زوراور و پاکین مردمان تباہ کنت۔²⁵ پہ ہوشمندی پندل سزایت و کامیاب بیت۔ وتی دلا وتا مزن سرپد بیت۔ بازنے سپہگ ہم نبیت و ایمنیا نشتگین جاگہ تباہش کنت۔ اے، شہزادگانے شہزادگے ہلاپا ہم پاد کیت بلہ چندی بے انسانی دستیا تباہ کنگ بیت۔²⁶ شہب و بیگاہانی ہمے شبین کہ ترا گوشتگ بوت، راست انت۔ بلہ اے شبینا رازے بکن چیا کہ اے ہما آیکین وھدے روچانی بارثوا انت کہ انگت سک دور انت۔“

²⁷ گزا من دانیالا، سک دم بڑتگات و تان چیرے روچا نادراہ بوتان۔ رندا پدا پاد اتکان و بادشاہتے کاران دزگت بوتان بلہ منا شبینا ہیران کرتگات و چہ سرپدے ہدا ڈر ات۔

دانیالے دوا

9 داریوش ہشایارشاہتے دتورے اولی سالا، ہما کہ زاتا مادے ات و بابلیانی ملککے بادشاہ بوت،² ہمایے دتورے اولی سالا من دانیال، پاکین کتابانی تھا سالانی ہما حسابا شریا چارگا اتان کہ ہداوند اوتی لبرنے تھا گون ارمیا نبیا گوشتگات۔ من دیست کہ اورشلیمے تباہی تان ہپتاد سالا مانیت۔³ گزا من وتی دیم ہداوندین ہدائے نیمگا ترینت، دوا و پریات کرت، روچگ داشت، گونین گد گورا کرت و وتا پُر پر ریتک*⁴ من وتی ہداوندین ہدائے کرا دوا کرت، گناہ میننت و گوشت:

”او ہداوند! او مزن و باکمالین ہدا! تتو ہما ہدا ائے کہ وتی اھد و کرارا پورہ کنتے و گون ہمایان مہر کنتے کہ ترا دوسٹ دارنت و تیبی پرماناں مننت۔⁵ ما گناہ کرتگ، زدین کار کرتگ، بدکار و یاگی بوتگین و چہ تیبی پرمان و کانوان وتی دیم ترینتگ۔⁶ ما تیبی ہزمتکارین نبیانی ہیر ہم گوش نداشتگ، ہما کہ گون تیبی ناما گون مئے بادشاہان، مئے رہبران و مئے پت و پیرنٹان و

لپاشنتت. 20 من آبیئے سرئے دھین کائناتی مانا ہم زانگ لؤژت و اے دگہ کانٹے مانا ہم کہ رندا رُست و آبیئے چہ آیان سئے کانٹ کپت، بز ان ہما کہ چہ و دیپی پُر اَت و بتاک چنگا اَت و گندگا چہ اے دگران مَسْتِر اَت. 21 من اَنگت چارگا اتان و آکانٹ گون پاکین مردمان چنگا اَت و آیان چیردست کنگا اَت، 22 تانکہ ہما اَتک کہ چہ زمانگان ہست اِنت و برزین اَرشئے ہُدائے پاکینانی ہکا دادرسی ای کرت و ہما و ہد رَسِت کہ اے پاکینان بادشاہی وتی مِلکت کرت.

23 ”گزا آبیئا گوشت: چارمی جانور، زمینے سرا چارمی بادشاہیے بیت کہ چو اے دگہ سچھین بادشاہیان نبیت. اے، سچھین جہانا لگتمال کنت، پرؤشیت و اِیڑی بارت. 24 دھین کائناتی مانا اِش اِنت کہ چہ اے بادشاہیا دہ بادشاہ چسٹ بیت و دگہ یکے چہ اِشان و رَند چسٹ بیت و اے، پیسریگینانی ڈٹولینے نبیت و سئے بادشاہ پرؤش دنت. 25 اے، بُرزین اَرشئے ہُدائے ہلاپا ہبر کنت و آبیئے پاکین مردمان آراز دنت. اِشیئے اِرادۂ بیت کہ کانون و وھدان بدل بکنت و ہُدائے پاکین مردم پہ وھدیا اِشیئے دستا دئیگ بنت، بز ان تان وھدیا، وھدان و نیم وھدا.*

26 ”بلہ دیوان پہ دادرسیا نندیت. آبیئے ہاکمی پچ گرگ بیت و تان اَبَد سَرجمیا تباہ و برباد کنگ بیت. 27 پدا بادشاہی، ہاکمی و آسمانے چیرئے سچھین بادشاہیانی شوکت و مزنی، بُرزین اَرشئے ہُدائے پاکین مردمان دئیگ بیت. ہُدائے بادشاہی اَبدی بادشاہیے بیت و سچھین بادشاہی و مُلک، ہُدائے ہزمت و پرمانبرداریا کنت.“

28 ”ہبر ہیدا ہلاس بوت. من دانیال چہ وتی ہئیالان سک پَریشان بوتان و منی دیم زرد تَرَت. بلہ من اے گپ گون وت داشت.“

گوراند و پاچن

8 بادشاہ پلشازرئے دتورئے سئیمی سالا من دانیالا دگہ اِلمایے بوت، چہ آبیئا و رَند کہ منا پیسرا بوتگ اَت. 2 من وتی اِلمایا دیست کہ شوشے کلانا آن کہ ایلامے دمگا اِنت. اِلمایا دیسٹن کہ اولایئے کتورئے کشا آن. 3 پدا من سَر چسٹ کرت و چارت تہ دوکانئین گوراندے کتورئے دیم اؤشتاتگ. کانئی دُراج اِنت، بلہ یکے چہ دویمیا دُراجتر اِنت و دُراجترین کانٹ رَندترا رُست. 4 من دیست کہ اے گوراند رُوندی، گوربچانی* و زرباری* تیمگا کانٹ جنان اِنت و ہچ جانور آبیئے دیم اؤشتات نکنت و کسا اے توان نیست کہ چہ آبیئے زورا یکئا زکینت بکنت. آبیئا ہر چیر و تی دلے تبا کرت و مز نشان بوت.

5 من کہ شَرِیا پگر کرت گزا دیسٹن تہ یک پاچنے چہ رُوندی نیمگا پیداک اِنت کہ پورہ سچھین زمینی گپتگ بلہ پادی زمینا نلگگا اِنت و چمانی نیما اجبین کانٹے پَر اِنتی. 6 آہما گوراندئے کِرا اَتک کہ دو کانئی پَر اَت، ہما کہ من کتورئے دیم اؤشتگا دیستگ اَت. پاچن آبیئے سرا ہزم گپتگ اَت و گون سَرجمین زورا آبیئے سرا کپت. 7 من دیست کہ آ، دیم پہ گوراند پیداک اِنت. سک ہزم گپتگ. پاچنا گوراند جت و دین کانئی پرؤشنتت. گوراند آبیئے دیم ہچ زور مان نیست اَت. زمینے سرا دتوری دات و پادمالی کرت. کس نیست اَت کہ گوراند آہم آبیئے زورا بَرکنیت. 8 پدا پاچن سک زوراور بوت بلہ انچو کہ وتی زوراورئے بُزادیان سر بوت، مزین کانئی پُرشت و آبیئے جاگھا چار دگہ اجبین کانٹ رُست کہ دیمش آسمانے چارین گواتانی نیمگا اَت.

9 چہ اے کانٹان یکئیے سرا کسائین کانٹے رُست کہ جنوبی، رُودراتکی و زباین مُلکے* نیمگا رُدان و سک مزن بییان بوت. 10 اے آسمانی لشکرئے نیمگا رُست و لشکرئے بھرے و لہتین اِستاری زمینا دتور دات و پادمال کرت. 11 اِشیا وتارا لشکرئے سالارئے ڈتولا مزن کرت. ہر رُچبگین کُربانگی بند کائنتنت و مزین پرستشگاہی کَمشَر پ کرت. 12 اِشیئے سرکشیئے سٹوبا آسمانی لشکر و ہر رُچبگین کُربانگی اِشیئے دستا دئیگ بوتنت. راستی ای زمینا دتور دات و ہر چیرئی کہ کرت، کامیاب بوت.

25:7 پاکین کتابے بازین زانتکارئے گمانا اِشیئے مانا سئے و نیم سال اِنت. 4:8 گوربچان، بز ان شمال. 4:8 زبار، بز ان جنوب. 9:8 پُرشوکتین مُلک، بز ان اسرائیل.

نیوکدیزرئے واب

4 چہ بادشاہ نیوکدیزرئے نیمگا،

یہ اے جہانا نشتگین سچھین کتوم و راج و ہر زبانے مردمان.

شما گیشا گیش ایمن باتیت.

2 ہما نشانی کہ بُرزین اَرشئے ہُدایا منا پیش داشتگ اِنت و ہما مَوجزہ کہ پہ من کرتگ اِنتی، و ش بان کہ شمارا بگوشائش.

3 آبیئے نشانی زبردست اِنت و

مَوجزہ، پُرزور.

آبیئے بادشاہی تان اَبَد ہست اِنت و

ہُکمرانی ای نسلانی نسل برجاہ.

4 من نیوکدیزر وتی لوگا آسودگ، وتی کلانا و آباد اتان. 5 من وابے دیست و تُرسیا منا مان پتات. گندلانی سرا، منی ہئیال و شُیینان منا تُرسینت. 6 گزا من ہُکم دات کہ باپلے سچھین دانا آرگ ببنت تانکہ منی و ابا مانا بکننت. 7 وھدے جادوگر، ساہر، نجومی و اِستارزانت اَتکنت، من گون آیان وتی واب گوشت بلہ آیان منی واب مانا کرت نکرت. 8 بلہ گڈسرا دانیال کہ آبیئے نام، منی ہُدائے نامے ہسابا پلُشازر اِنت، منی کِرا اَتک. آبیئا پاکین ہُدایانی روہ مان اِنت. من گون آبیئا وتی واب گوشت: 9 ”او پلُشازر، نجومیانی مستر! من زانان کہ ترا پاکین ہُدایانی روہ مان اِنت و ہچ رازئے زانگ پہ تئو گران نہانت. اے منی واب اِنت کہ من دیستگ، نون پہ من مانایی کن.

10 ”من گندلانی سرا، اے شُیین دیستنت: من چارگا اتان تہ گندان، زمینے نیما درچکے و درچک سک بُز اِنت. 11 درچک رُدان و مستر بییان اِنت. اِشیئے بُزی تان آسمانا سَر اِنت و چہ زمینے گڈی ہَد و سیمسَران زاہر اِنت. 12 تاکی ڈتولدار اِنت، بَر و سَمرا بار اِنت و پہ سچھینان وراکی پَر اِنت. پہ زمینے جانوران ساہگے و آسمانے مُرگ اِشیئے شاہزانی* سرا گڈوہ بندنت و بندنت. ہر سہدار چہ اشیا وراک وارت.

13 ”وھدے گندلان ویتگ اَتان، شُیینانی تہا دیسٹن، تہ منی دیم پاکین مردمے، بز ان کاسدے، چہ آسمانا جہلا د پیداک اِنت.

14 آبیئا گون بُرزین تواریا گوشت: 1 ”درچکا گڈ و شاہزانی بُر و تاکانی سیند و برانی شنگ و شانگ کن. پل کہ جانور چہ اِشیئے ساہگا دَر کابنت و تچنت و مُرگ چہ اِشیئے شاہزان بال کنت. 15 بلہ درچکے بُندا پل کہ گون وندال و ریشگان بمانیت تانکہ گون آسن و برنجین پئینا پتایگ ببیت و دشتے سزگانی تہا پُشت بکپیت. پل چہ آسمانے نودا* تَر ببیت و پل کہ جنگلی جانورانی نیما دشتے سزگانی سرا زندگ ببیت. 16 پل کہ اِشیئے دل چہ مردمی دلنا بدل کنگ ببیت و اِشیا جانوری دلے دئیگ ببیت و پل کہ تان ہیت زمانگا* اِنچش بمانیت.

17 ”اے ہُکمے جار کاسدان چتگ، پاکینان اِشیئے ہُکم داتگ، تانکہ زندگین مردم بزانت کہ بُرزین اَرشئے ہُدا انسانی

بادشاہیانی سرا ہُکمران اِنت و اے بادشاہیان ہما مردما دنت کہ ہُدائے جند لؤژیت. تننتا* کمزاتین مردمان ہم اے بادشاہیانی سرا ہاکم کنت. 18 اے ہما واب اِنت کہ من بادشاہ نیوکدیزرا دیستگ. او پلُشازر! نون تئو اِشیا مانا کن، پرچا کہ منی بادشاہیئے ہچ دانا اِشیا مانا کرت نکنت، بلہ تئو کرتی کئے چیا کہ ترا پاکین ہُدایانی روہ مان اِنت.“

12:4 شاہز، بز ان درچکے شاہل، شاہ، نال. 15:4 نود، بز ان شپنب. 16:4 باز زانتکارئے ہئیال اِش اِنت کہ اے ہیت سال اِنت. بند 23 و 25 آہم ہے ہر اِنت. 17:4 تئٹنا، بز ان ہتا، تان اے ہدا کہ.

وابے مانا

19 گڑا دانیال، کہ دومی نامی پلٹیشازر ات، پہ دمانیا ہئیران بوت، ہئیلان پریشان کرت. بادشاہا گوشت: ”پلٹیشازر! واب و وابے مانایا مئیل کہ ترا پریشان بکت. ” پلٹیشازر گوشت: ” منی واجہ! ڈرنگتا اے واب تئیی دژمنانی بارثوا بوتین و ایشیے مانا ہم پہ تئیی بدواہان. 20 اے درچک کہ تئو دیستگ، ہسے کہ رُست و زورمند بوت، بُرُزا آسمانا سر بوت و چہ زمینے سَجھین ہڈ و سیمسران زاہر ات، 21 تاکی ڈٹولدار آنتن و بری بیکساس و پہ سَجھینان وراکی پر ات و آییے ساہگا جنگلی جانور نشتنت و شاہزانی سرا بالی مُرگانی کدوہ آنتن، 22 اے درچک تئو ائے، او بادشاہ! چنا کہ تئو مزن و پُرواک ائے و تئیی مزنی رُستگ و آسمانا سر انت و تئیی بادشاہی تان زمینے گڈی ہڈ و سیمسران رُستگ. 23 تئو بادشاہا کاسدے دیست، پاکینے، چہ آسمانا ایز آیک و گوشگا ات: ’درچکا گڈ و بریاد کن، بلہ درچکے بُڈا پل کہ گون و نڈال و ریشگان ہمانیت تانکہ گون آسن و برنجین پٹینیا پتایگ بیبت و دشتے سبزگانی تہا پُشت بکپیت. پلے چہ آسمانے نودا تر بیت، و پل کہ جنگلی جانورانی نیاما زندگ بیت. پل تان ہپت زمانگا انچش مانیت.’

24 ”او بادشاہ! اے تئیی وابے مانا انت و اے بُرزین آرشے ہڈائے ہُکم انت کہ پہ منی واجہین بادشاہا آتکگ. 25 تئو چہ انسانان گلینگ بے و جنگلی جانورانی درنیاما جھمنند بے. تئیی وُرد و وراک پس و گوکانی ڈٹولا کاہ و بوچ بنت و تئو چہ آسمانے نودان تر بے. تان ہپت زمانگا تئو انچش بے، تان ہما و ہدا کہ تئو پجہ بیارے کہ بُرزین آرشے ہڈا انسانی بادشاہیانی سرا ہُکمران انت و ہما مردما دنتش کہ وٹ لوئیت. 26 ہسے ہُکمے مانا، کہ درچکے بُڈ گون و نڈال و ریشگان پُشت گیجگ بیبت، ایش انت کہ و ہدے تئو پجہ کارے کہ آسلی بادشاہ ارشا نشتگ، تئیی بادشاہی پدا ترا دئیگ بیت. 27 او بادشاہ! ہمیشکا منی اے سوچ بلکین پہ تئو شَرین سوچے بیبت: نیکین کار بکن کہ چہ وتی گناہان دور ببے و بڑگانی سرا رھم کن کہ چہ وتی ردکاریان برکے. بلکین تئیی آبادی برجہا ہمانیت.“

واب پورہ بیت

28 اے سَجھین چیر گون بادشاہ نیوکدیزرا بوتنت. 29 دوازدہ ماہا رند، آ بابلے شاہی کلاتے سرا گام جنگا ات. 30 بادشاہا گوشت: ”اے ہما مزین بابل نہ انت کہ من گون وتی زبردستین زورا اڈ کرت کہ منی پُرمزاهین شان و شوکتا زاہر بکت و منی شاہی کلات بیبت؟“ 31 آنکگ ہبر بادشاہے دیا ات کہ چہ آسمانا تئو اے اتک، گوشگا ات: ”او بادشاہ نیوکدیزرا! ترا گوشگ بیگا انت کہ تئیی بادشاہی چہ تئو پچ گرگ بوتگ. 32 تئو چہ انسانان گلینگ بے و جنگلی جانورانی درنیاما جھمنند بے. تئیی ورد و وراک پس و گوکانی ڈٹولا کاہ و بوچ بنت. تان ہپت زمانگا تئو انچش بے تان ہما و ہدا کہ تئو پجہ بیارے و بزائے کہ بُرزین آرشے ہڈا انسانی بادشاہیانی سرا ہُکمران انت و ہما مردما دنتش کہ وٹ لوئیت.“

33 ہما دمانا گون نیوکدیزرا انچش بوت کہ گوشگ بوتگات. آ چہ انسانان گلینگ بوت، پس و گوکانی ڈٹولا کاہ و بوچ وارت، آییے جسم چہ آسمانے نودا تر بوت، تانکہ آییے مود وکابے* پٹانی وژا رُستنت و ناکئی مُرگے پنچگانی ڈٹولا بوتنت.

34 ”بلہ آ رُچانی ہلاسیا، من نیوکدیزرا وتی چہ آسمانے نیمگا چست کرتنت و منی ہوش آتک.

نون من بُرزین آرشے ہڈائے ستا و سنا کرت،

ہما ہڈا کہ تان ابد مانیت، من شان و اِرت دات.

ہما کہ چہ زمانگان ہست انت

9 من آنکگ چارگا اتان کہ بادشاہی تہت آرگ و ایز کنگ بوتنت و ہما کہ چہ زمانگان ہست انت، آتک و نشت. آییے پُوشاک چو بریا و سرے مود، پڑمے ڈٹولا اسپیت آنتن. آییے تہت، آسے بُرانے ات و تہتے چہر و رُکین پادگ،* رُکین آس آنتن. 10 آسے کئورے تچگا ات و چہ آییے بارگاھا در آیکا ات. ہزارانی ہزار آییے ہزمتا ات و لکانی لک آییے دینما اؤشتانگ ات. دیوان پہ دادرسیا نشت و کتاب پیچ بوتنت.

11 ”ہما بتاکان کہ کائش جنگا ات، من آیانی سٹوبا انگت اے ندارگا چارگا اتان. تان ہما و ہدا چارگا اتان کہ جانور کُشگ بوت و آییے جُز نژوال کنگ و رُکین آسا دئور دئیگ بوت. 12 اے دگہ جانورانی ہاکمی پیچ گرگ بوتگ آنتن بلہ آیانی زندا لہتین رُچ گیش کنگ بوت.

13 من شپے الہامان چارگا اتان، تہ دیستن، گون آسمانی جمران انسانی چُکیتے ڈٹولنے آیکا ات و ہمائیے نیمگا پینداک ات کہ چہ زمانگان ہست انت و آییے دینما آرگ و پیش کنگ بوت.

14 ہاکمی، شان و بادشاہی ہمیشیا دئیگ بوت کہ سَجھین کئوم و راج و ہر زبائے مردم ایشیے ہزمتا بکننت. ایشیے ہُکمرانی ابدمانین ہُکمرانے کہ ہچبر ہلاس نبیت و ایشیے بادشاہی ہچبر نژوال نبیت.

وابے مانا

15 ”من دانیالے ارواہ پریشان ات. منی دل و دماغے شُبین و الہامان منا تُسیننت. 16 من چہ ہمایان یکینے کِرا شُتان کہ اؤدا اؤشتانگ آنتن و جُستنت کہ اے سَجھین چیرانی آسلی مانا چے انت؟ گڑا آییہ گون من ہبر کرت و منا ایشانی مانایی سرید کرت.

17 ”اے چارین بلاہین جانور، دنیائے چار بادشاہ انت کہ چست بنت. 18 بلہ بادشاہی، بُرزین آرشے ہڈائے پاکین مردمان دئیگ بیت و ابد تان ابد ہمایانی ملکت بیت. 19 پدا من چارمی جانورے پکائین مانا زانگ لوٹت، ہما کہ گون وتی آسنین دنتان و بُرنجین پنچگان چہ اے دگہ سَجھینان جتا و سک باز تُرسناکتر ات، ہما کہ وتی شکاری پُروشت و ایز بُرت و پُشت کپتگینی پادانی چیرا

23 نون بادشاہ سک گل بوت و ہُکمی دات کہ دانیال چہ گارا در کنگ بیت۔ گزا دانیال چہ گارا در کنگ بوت۔ تپے ہم پری نیستات چنا کہ آبیآ وتی ہُدائے سرا تئوکل کرتگأت۔ 24 نون بادشاہا ہُکم دات و ہما مردم آرگ بوتنت کہ دانیالے ہلایا پندلش* سازتگأت۔ آ گون جن و چُکان شیرانی گارا دتور دئیگ بوتنت۔ انگت گارے جُہلانکیا سر بوتگأتنت کہ شیران گپنتت و آبیانی سچہین ہُد پُرؤشنتت۔

25 پدا بادشاہ داریوشا پہ سچہین کئوم، راج و ہر زبائے مردمان کہ تئوگین* سرزمینا جہمند آنت، نبشتہ کرت: ”شما گیشا گیشتر اینم باتیت۔ 26 من جاز جنان کہ منی بادشاہیے ہر گندے مردم، چہ دانیالے ہُدائے ترسا ہلرنت و ہماییا شرب بدئیتت۔ چنا کہ ہما زندگین ہُدا انت و

مُدام مانیت۔

آبیے بادشاہی ہچر تباہ و بریاد نبیت و

آبیے ہُکمرانی ہچر ہلاس نبیت۔

27 ہما نجات دنت و رکنیت،

آسمان و زمینے سرا

اجبتین نشانی و موزہ پیش داریت۔

ہماییا دانیال چہ شیرانی دپا رکنیتت۔”

28 نون اے مرد دانیالا، داریوش و پارسین کورشے* بادشاہی دتورا دیمروی کرت۔

دانیال چار جانور و ابا گندیت

7 بابلے بادشاہ ہلشازرے دتورے ائولی سالا دانیالا وایے دیست، وھدے وتی نہادے سرا تچک ات، شُبین و الہام آبیے سرے تھا چکرگا آنت۔ آبیآ وتی وایے ہاسین ہبر نبشتہ کرتنت۔ 2 دانیالا گوشت: ”من شپا الہام و شُبین گندگا اتان و من دیست کہ آسمانے چارین گواتان مزین دریا مست کرت۔ 3 پدا چار بلاہین جانور چہ دریا در آتک۔ ہر یکنے درؤشُم چہ اے دگران جتا ات۔ 4 ”ائولی، شیرے ڈٹولینے ات وکابی بانڑلی پر ات۔ من چم سک کرتگ و تان ہما وھدا چارگا اتان کہ ایشیے بانڑل گوجگ بوتنت و جندی چہ زمینا چست کنگ و مردمیے وڑا دو پادے سرا اؤشتارینگ بوت و اشیا انسانی دلے دئیگ بوت۔

5 ”پدا دگہ جانورے زاهر بوت، اے دومی، ممے ڈٹولینے ات و کش ویتگأت و سے پھلوگی* دنتانانی نیاما دپا ات۔ ایشیارا

گوشگ بوت: ’پاد آ، وتا چہ گوشتا سیرلاپ کن۔‘

6 ”ایشیا رند، من انگت چارگا اتان و دیست دگہ یکے، پلنگے ڈٹولینے ات و ایشیے پُشتا چار مرگی بانڑل پر ات۔ اے جانورا چار

سُرگ پر ات و ہاکمی ایتیارے ایشیا دئیگ بوت۔

7 ”ایشیا پد، من انگت شپے الہام و شُبینان گندگا اتان و چارمی جانورن دیست۔ اے ترسناک، ہیبیتناک و سک زورمند ات۔ ایشیا دراجین آستین دنتان پر ات۔ وتی شکاری پُرؤشت و ائر برت و سراروکی پادانی چیرا لپاشنتت۔ چہ آ پیسریگین سچہین جانوران جتا ات و دہ کانٹی پر ات۔ 8 من ایشیے کانتانی بارٹو جیتزگا اتان، دیسن ایشانی نیاما دگہ کسانین کائے در آتک و چہ جانورے ائولی کانتان سے کانت ایشیے دپما چہ بُنا گوجگ بوت۔ من دیست کہ اے کانتا مردمی چمے پئیمین چم پر ات و دپے پر اتی کہ بناک جتگا ات۔

24:6 پندل، بزبان سازش، ریک و ہُر۔ 25:6 تئوگین، بزبان سچہین، دُستیگین، تئوامین۔ 28:6 پارسین کورش، بزبان کورش پارسے ات۔ 5:7

پھلوگ، بزبان دلبندے بازگین ہُد، کہ پارسیا دندہ و اردوا پُسلی انت۔

چنا کہ آبیے ہُکمرانی ابدمانین ہُکمرانیے و آبیے بادشاہی تان نسلانی نسل برجاء مانیت۔ 35 جہائے سچہین مہلوک آبیے دپما ہچ نہ انت۔ آ، گون آسمانی لشکرا وتی دلے تبا کار کنت و گون زمینے سرے نندوکان ہم۔ چُشین کسے نیست کہ آبیے دستا بداریت و بگوشیت کہ ’تفو چے کنگا اے‘

36 ”ہما دمانا منی ہوش آتک و منی بادشاہیے شوکتے ہاترا منی شان و مزنی پدا پہ من آتک۔ منی سلاہکار و میر و مہتران منا در گیتک و منی بادشاہی تہت پدا منا دئیگ بوت و منی اُزت چہ پیسریگین اُرتا باز گیشتر بوت۔ 37 نون من نیوکدیزر آسمانانی بادشاہا ستا کنان، سازایان و شرب دئیان چنا کہ آبیے سچہین کار راست انت و آبیے راہ پہ انسپ۔ آ، گرونکانی گردنا جھل کرت کنت۔“

دیوالے نبشتہ

5 بادشاہ ہلشازرا بلاہین داوتے دات۔ وتی ہزار میر و مہتری مہمان کرت و ایشانی دپما شرابی وارت۔ 2 وھدے ہلشازرا شرابیے تام چشت، ہُکمی دات کہ ہما تلاہ و نُگرہین دُرپ آرگ بنت کہ آبیے پیرک نیوکدیزرا چہ اورشلیمے مزین پرستشگاھا، چہ ہُدائے لوزگا اورتگ آنت تانکہ بادشاہ، آبیے میر و مہتر، آبیے جن و سُریت* ایشانی تھا بنؤشنت۔ 3 گزا ہما تلاہین دُرپش اورتنت کہ چہ اورشلیم، چہ ہُدائے پرستشگاھا آوار* جنگ بوتگ آنتت۔ بادشاہ، آبیے میر و مہتران، آبیے جنان و سُریتان ایشانی تھا شراب وارت۔ 4 آیان شراب وارت و تلاہ، نُگرہ، بُنج، آسن، دار و سنکین ہُدایانی ستا کرت۔

5 آناگھا مردمی دستیے لَنکک زاهر بوتنت و چراگدانے دومی نیمگا، شاہی کلاتے دیوالے دوتے* سرا نبشتہ کنگا لگنتت۔ بادشاہ نبشتہ کنوکن دستے پُشت دیست۔ 6 نون بادشاہے دیم زرد ترت و آبیآ انچین ترے دلا کپت کہ سرینے بند و بوگی شل بوتنت و کوئدی انچولر زنتت کہ گون یکدومیا لگنتت۔ 7 بادشاہا کوکار کرت و ہُکم دات کہ ساہر، نجومی و استارزانتان بیاریت۔ گون بابلے دانایان گوشتی: ”ہما کس کہ اے نبشتہا بوانیت و مانا بکت، آ جمورنگین* گد و تلاہین ہارے گورا دئیگ بیت و بادشاہیے سیمی ہُکمران کنگ بیت*۔“

8 گزا بادشاہے سچہین داناین مردم آتکت، بلہ کسا نبشتہ وانت و پہ بادشاہا مانا کرت نکرت۔ 9 نون بادشاہ ہلشازر گیشتر پرتشان بوت۔ آبیے دیم گیشتر زرد ترت۔ آبیے میر و مہتر ہیران بوتنت۔

10 شہبانکا* وھدے بادشاہ و آبیے ہاسین مردمانی تئوار اشکت، دیوانجاھا آتک و گون بادشاہا گوشتی: ”او بادشاہ! مُدام زندگ باتے۔ وتا پرتشان مکن و وتی دپما زرد مرتین۔ 11 تئی بادشاہیا مردے ہست کہ آبیآ پاکین ہُدایانی روہ مان انت و تئی پیرکے دتورا گندگ بوتگ کہ آبیآ باتنی رُزناپی، سریدی و ہکمت و ہُدایانی ڈٹولین داناییے گون۔ تئی بادشاہین پیرک، نیوکدیزرا اے مرد

2:5 سُریت، داشتو، ہما جنین کہ بے نکاھا لوگا دارگ بیت۔ 3:5 آوار، بزبان جنگے تھا لٹ و پل کرتگین مال و مردم۔ 5:5 دزن، بزبان گچ، پلسٹر۔

7:5 جمو، رنگے کہ پارسیا بنفش و اردوا بنفش گوشتی۔ 7:5 ملکتے بادشاہ نابناپید ات کہ ہلشازرے پت ات۔ ائولی ہُکمران ہما ات۔ آ کہ ادا نبوت، ملکتے مستر ہلشازر ات، بزبان دومی ہُکمران کہ اے ہم بادشاہ گوشگ بوت۔ پمیشکا گوشیت ”سیمی ہُکمران“، بزبان چہ منی پتا و چہ من زند مسترین ہُمران۔ 10:5 بوت کنت کہ اے شہبانک، نابناپید یا کہ نیوکدیزرے جن بوتگ چنا کہ کوہنین ہالان زانت۔

جادوگر، ساھر، نجومی و استارزانتانی مسٹر کرتگ آت،¹² چنا کہ اے دانیال، کہ بادشاہا آبیئے نام پلٹشازر کرتگ، ایشیا اجین روھے، زانت و سریدیے هست آت. آ و اب و چاچانی* مانا کنگ و گرانین جیڑھانی گیٹینگا سک بلد آت. دانیالا لوٹانین، ہما ترا ایشیے مانایا گوشت کنت.

¹³ گوا دانیال، بادشاہے دیما آرگ بوت. بادشاہا گون دانیالا گوشت: ”تو ہما دانیال ائے کہ چہ یہودائے دراندیہان انت، ہما کہ منی بادشاہین پیڑکا چہ یہودایا آورتگ آت؟“¹⁴ من انون سہیگ بوتگان کہ ترا ہڈایانی روھے مان انت و ترا باتنی رُزناہی، سریدی و اجین ہکتے هست.¹⁵ منی دیما انون دانا و ساھر آرگ بوتگان آت کہ اے نبشتہا بواننت و پہ من مانا بکننت، بلہ آیان مانا کرت نکرت.¹⁶ بلہ من تیبی بارٹوا ایشکتگ کہ تو مانا کرت کنٹے و جیڑھانی گیٹش و گیوارا بلد ائے. اگن تو اے نبشتہا وانٹ و مانا کرت بکنٹے، ترا جمورنگین گڈ و تلاہین ہارے گورا دئیگ بیت و تو، بادشاہیے سیمی ہکمران کنگ بے.

نبشتہے مانا

¹⁷ گوا دانیالا گون بادشاہا گوشت: ”وتی ٹیکی و ٹھپہان وتی کرا کن و دادان پہ دگہ کسبا ایز کن. من اے نبشتہا چوٹھا وانان و پہ تو بادشاہا مانا کنان.¹⁸ او بادشاہ! بڑین ارشے ہڈایا، نیوکدیزر بران تیبی پیڑک، بادشاہی، منی، شان و شرب دانگ آت.

¹⁹ ہما مزنیے سوٹیا کہ ہڈایا دانگ آت، سجھین کتوم و راج و ہر زبانے مردم چہ ترسا تیبی پیڑکے دیما لرزنت. کسے کہ آیا کُشگ لوٹ، کُشتی و کسے کہ آیا کُشگ نلُوت، نکُشتی. کسے کہ آیا منی دئیگ لوٹ، منی ای دات و کسے کہ آیا کُشرب کنگ لوٹ، کُشربے کرت.²⁰ بلہ و ہڈے آبیئے دل پُرکیر و ارواہ چہ گروناکیا پُر بوت، چہ بادشاہی تہتا ایز گیجگ و شان و شوکتی پچ گزگ بوت.²¹ آ، چہ انسانانی درنیما گلینگ بوت و آبیئے دل جانوری دلے جوڑ کنگ بوت. جنگلی ہرانی نیاما جہمنند بوت، پس و گوکانی ڈولا کاہ و بوچ وارینگ بوت و چہ آسمانے نوڈان آبیئے بدن تر کنگ بوت، تان ہما و ہدا کہ زانتی کہ بڑین ارشے ہڈا انسانانی بادشاہیانی سرا ہکمران انت و ہما مردما ایشانی سرا ہکمران کنت کہ وٹ لوٹیت.

²² بلہ او پلشازر، نیوکدیزرے ناسگ! اے سجھین چیڑت زاننت و انگت ہم گروناکیا ات چہ وتی دلا در نکرت.²³ تو و تارا آسمانی ہڈاونڈے دیما بڑز زانت و لیکت* و ہکمت کرت کہ ہڈائے لوگے درپ تیبی دیما آرگ ببنٹ. تو و تیبی میر و مہتران، تیبی جنان و سرتیان اے دریانی تہا شراب وارت و تو نگرہ، تلاہ، بڑج، آسن، دار و سینگین ہڈا ستا کرتنت کہ نہ گندنت، نہ اشکُنت و نہ سرید بنت. بلہ تو ہما ہڈا شان و شوکت ندادت کہ تیبی ساہ و تیبی سجھین راہ آبیئے دستا آت.²⁴ پمیشکا اے دست، چہ ہما ہڈائے نیمگا دیم دئیگ بوتگ و اے لیز نبشتہ کنگ بوتگ آت.

²⁵ ”نبشتہ ایش انت: ’مینے، مینے، تیکل، پارسین.‘²⁶ اے لیزانی مانا ایش انت: ’مینے’ بزانت ہڈایا تیبی بادشاہیے روج حساب کرتگ و ہلاس کرتگ آت.²⁷ ’تیکل’ بزانت تو شاہینما* ورن کنگ بوتگے و اے ہبر زانگ بوتگ کہ تو سبک ائے.²⁸ ’پرس’* بزانت تیبی بادشاہی بہر کنگ و ماد و پارسان دئیگ بوتگ.“²⁹ گوا پلشازرا ہکم دات و دانیالیش جمورنگین گڈ و تلاہین ہارے گورا دات و دانیال، بادشاہیے سیمی ہکمران جوڑ کنگ بوت.³⁰ ہما شپے شپ بابلیانی بادشاہ، پلشازر کُشگ بوت.³¹ گوا بادشاہی مادین داریوشا* رست. اے و ہدا داریوشے امر کساس شست و دو سال آت.

دانیال شیرانی گارا

6 داریوشا دلا شعور کرت کہ وتی بادشاہیا یک سد و بیست والی بداریت کہ آبیئے بادشاہیے سجھین کارانی زہوار ببنٹ و اے والیانی سرا سٹے سروریز دارگ بیبت. دانیال چہ اے سٹیننان یکے آت. والیان، ہمے سروریزانی دیما حساب دئیگی آت تانکہ بادشاہا تاوانے مرسیت.³ دانیال، وتی اجین روھے سوٹیا، زوت چہ اے سروریز و والیان دیما در آتک. چہ دانیالے لاکھیا، بادشاہا ہٹیال کرت کہ سجھین مُلکے زہواریان ہماییا بدنت.⁴ گوا اے دگہ سروریز و والی دانیالے ہکومتی کارانی تہا ردی شوہاز کنگا لُگنت، بلہ آیان پہ دانیالے ایز جنگ و میٹاریگ کنگا ہچ نیمونے دست نکپت. آ، وپادارے آت، چہ وتی کاران نادلگوش نہ آت و نہ کہ سیکلاریے کرتی.⁵ نون اے مردمان گوشت: ”مارا اے مرد، دانیالے ہلاپا دگہ ہچ نیمونے دست نکپت، ایبت چہ انچین گپیا کہ آبیئے ہڈائے شربتے بارٹوا بیبت.“

⁶ گوا اے سروریز و والی یکجاہ بوت و بادشاہے کرا آتکت و گوشتش: ”بادشاہ داریوش! مُدام زندگ باتے.⁷ او بادشاہ! تیبی سجھین سروریز، ہاکم، والی، سلاہکار و سرداران و تمان و تا شعور کرتگ کہ تو یک شاہی ہکے بدئیے کہ ہرکس تان آیکین سی روجا ترا ایبت، دگہ ہڈا یا دگہ مردمیے کرا ڈوا بلوٹیت، شیرانی گارا دتور دئیگ بیت.⁸ او بادشاہ! نون ہکم بدے و اے پرمانا دسہت کن تانکہ بدل بوت مکنٹ. اے ڈولا اے ہکم، ماد و پارسے کانونے جوڑ بیت کہ بدل کنگ نبیت.“⁹ گوا بادشاہ داریوشا پرمان دسہت کرت.

¹⁰ نون و ہڈے دانیال سہیگ بوت کہ چشین پرمانے دسہت کنگ بوتگ، وتی لوگے ہما بڑی کوٹیا شت کہ دریگی دیم پہ اورشلیمیا پچ بوتنت و انچو کہ مُدام کرتگ آتی، روجے سٹے رندا کونڈان کپت، ڈوایی کرت و وتی ہڈائے شگرے گپت.¹¹ گوا اے مرد مچ بوت و آتکت و دیستیش کہ دانیال وتی ہڈائے کرا ڈوا و پریات کنگا انت.¹² بادشاہے کرا شنتت و شاہی پرمانے بارٹوا ہبرش کرت و گوشتیش: ”او بادشاہ! تو پرمانے دسہت نکرتگ کہ ہرکس تان سی روجا ترا ایبت دگہ ہڈائے یا کہ دگہ مردمیے کرا ڈوا بلوٹیت، شیرانی گارا دتور دئیگ بیت؟“ بادشاہا پستو دات: ”ہتو، اے راست انت. ماد و پارسے کانونے حسابا اے بدل بوت نکنت.“¹³ نون آیان گون بادشاہا گوشت: ”دانیال کہ چہ یہودائے دراندیہان یکے، تیبی جند و تیبی دسہت کرتگین پرمانی ہچ دلگوش نکرتگ، او بادشاہ! روجے سٹے رندا انگت وتی ہڈائے کرا ڈوا لوٹگا انت.“¹⁴ بادشاہا کہ اے ہبر ایشکت، سک پرنشان بوت. ارادھی کرت کہ دانیالا رگینان و تان بیگاھا ہمے جُہدا آت کہ چون آیا برکینیت.

¹⁵ گوا اے مرد پدا یکجاہ بوت و بادشاہے کرا آتکت و گوشتش: ”بچار، او بادشاہ! ماد و پارسے کانون انت کہ بادشاہے دسہت کرتگین ہچ ہکم و پرمان بدل بوت نکنت.“¹⁶ گوا بادشاہا ہکم دات و دانیال آرگ و شیرانی گارا دتور دئیگ بوت. بادشاہا گون دانیالا گوشت: ”تیبی ہما ہڈا وت ترا برکینات کہ تو مدام آبیئے ہزمتا کنٹے.“¹⁷ پدا سینگے آرگ و گارے دپا ایز کنگ بوت. بادشاہا گون وتی جندے و وتی میر و مہترانی مُندریکان گارے دپ مہر جت تانکہ دانیالے جاور بدل بوت مکنٹ.¹⁸ پدا بادشاہ وتی کلاتا شت. سجھین شپا وراکی نتوارت و واب نکپت. آبیئے بارگاھا ہچ پیٹین شاتکامی کنگ نبوت.

¹⁹ سہما ماہلہ، انچو کہ روجا ٹک کرت، بادشاہ پاد آتک و زوت زوتآ شیرانی گارے نیمگا شت.²⁰ و ہڈے گارے نزیکا رست، گون دردناکین تتوارنا کوکاری کرت و گون دانیالا گوشتی: ”او دانیال! او زندگین ہڈائے ہزمتکار! بارین ترا تیبی ہما ہڈایا چہ شیران رگینت کرت کہ تو مُدام آبیئے ہزمتا کنٹے؟“²¹ گوا دانیالا پستو دات: ”او بادشاہ! مُدام زندگ باتے.²² منی ہڈایا وتی پرنشگے راہ دات کہ شیرانی دپی بست. شیران منا ہچ تاوان ندادت. او بادشاہ! ہمینچک کہ من ہڈائے دیما بیگناہ آن، ہمینچک تیبی دیما ہم من ہچ ردین کارے نکرتگ.“

12:5 چاچ، بزانت چیستان، راز و زمزی ہبر. 23:5 لیکگ، بزانت حساب آرگ. 27:5 شاہین، بزانت تور، ترازو. 28:5 پرس و پارسین یکین لیز انت کہ بند بیست و پنچا ہم آتگ. ”پرس“ یک انت و ”پارسین“ جم انت. 31:5 داریوش: لہتین زانتکارے ہٹیال ہمش انت کہ اے داریوش، کورُش انت.